

СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ГОДИНА 3

БЕОГРАД 1934 ГОДИНЕ

КЊИГА 1

X РЕДОВНИ САСТАНАК

НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

ДРЖАН 5 ФЕБРУАРА 1934 ГОДИНЕ У БЕОГРАДУ

ПРЕТСЕДАВАО

ПРЕТСЕДНИК

ДР. КОСТА КУМАНУДИ

Секретар

ГАВРО МИЛОШЕВИЋ

Присутни г. г. Министри: Претседник Министарског савета **Никола Т. Узуновић**, Министар без портфеља **др. Алберт Крамер**, Министар Социјалне политике и народног здравља **Иван Пуцел**, Министар просвете **др. Илија Шуменковић**, Министар правде **Божидар Максимовић**, Министар саобраћаја **Лазар Радивојевић**, Министар трговине и индустрије и заступник Министра шума и рудника **Јурај Деметровић**, Министар финансија **др. Милорад Ђорђевић**, Министар грађевина и заступник Министра пољопривреде **др. Стјепан Сркул**, Министар иностраних послова **Богољуб Јевтић** и Министар унутрашњих послова **Живојин Лазин**.

ПОЧЕТАК У 17,15 ЧАСОВА

САДРЖАЈ:

Пре дневног реда: 1 — Читање и усвајање записника IX редовног састанка;

2 — Саопштење Указа Њ. В. Краља о уважању оставке Краљевске Владе г. др. Милана Српкића и образовању нове Краљевске Владе под претседништвом г. Николе Т. Узуновића.

3 — Саопштење телеграма претседника Народне скупштине упућених румунској Народној скупштини, поводом трагичне смрти Јана Дуке, претседника Министарског савета, и француској Народној скупштини, поводом манифестација француског парламента приликом прославе петнаестогодишњице ослобођења и уједињења југословенског народа у независну Краљевину Југославију;

4 — Саопштење извештаја Сената о усвајању законских предлога: о општој конвенцији за систематизацију имовинских интереса бивше покрајине Истре и бивше трговачке и обртне коморе са споразумима А, Б, Ц и Д између Краљевине Југославије и Краљевине Италије; о допунском споразуму уз споразум о клирингу између Кра-

љевине Југославије и Швајцарске Конфедерације; о обавезном телесном васпитању;

5 — Саопштење о потврђеним законима: о привременом трговинском и компензационом споразуму између Краљевине Југославије и Републике Грчке; о трговинском споразуму између Краљевине Југославије и Републике Немачке; о допуни аранжману од 7 новембра 1931 год. између Краљевине Југославије и Републике Француске; о допунској конвенцији о регулисању путем компензације трговинских потраживања између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксенбуршке привредне Уније; о споразуму о уређењу трговинског промета између Краљевине Југославије и Краљевине Италије; о споразуму између Владе Краљевине Југославије и Владе Француске Републике о преференцијалном поступању са југословенском пшеницом; о накнадном споразуму уз трговински уговор од 9 марта 1932 год. између Краљевине Југославије и Републике Аустрије; о допуни конвенцији од 14 фебруара 1930 године о ликвидацији двовласних имања између Краљевине Југославије и Краљевине Бугарске; о уговору о раду и помоћи са прилозима између Краљевине Југославије и Републике

Француске; о настанивању војске и морнарице; о обавезном телесном васпитању;

6 — Саопштење о конституисању одбора: за проучавање Уредбе Министарског савета о заштити земљорадника и о извођењу јавних радова;

7 — Саопштење о подношењу законских предлога: о признању досмртне пензије Андреју Габришчеку, књижевнику и новинару у Љубљани од стране Сената; о изванредном признању година државне службе Церовићу Гаврилу од стране Сената; о изменама и допунама у Закону о држављанству од 21 септембра 1928 год. од стране Министра унутрашњих послова; о споразуму постигнутом између Краљевине Југославије и Краљевине Италије о приступању преговорима за ревизију уговора о трговини и пловидби од 14 јула 1924 године и његовог допуноског споразума од 25 априла 1932 године као и о измени њихових отказних рокова од стране Министра иностраних послова и Министра трговине и индустрије; о протоколу уз трговински споразум од 29 јула 1933 г. усвојеном разменом нота од 14 септембра 1933 год. у Берлину између наше Краљевине и Републике Немачке од стране Министра иностраних послова и Министра трговине и индустрије; о међународној конвенцији о телекомуникацијама са додатком, закљученој и потписаној у Мадриду 9 децембра 1932 године од стране Министра саобраћаја и Министра иностраних послова; о међународној конвенцији о унифицираном меничном закону са Анексом I и II и Протоколом; међународној конвенцији о решавању извесних сукоба меничних закона са Протоколом и међународној конвенцији о меничним таксама са Протоколом, закљученим и потписаним у Женеви 7 јуна 1930 год. од стране Министра правде и Министра иностраних послова; о конвенцији између Краљевине Југославије и Републике Грчке о експлоатацији пруга редовног ваздушног саобраћаја од стране Министра саобраћаја, Министра војске и морнарице и Министра иностраних послова; о накнадним и ванредним кредитима уз буџет државних расхода и прихода за 1933/34. од стране Министра финансија;

8 — Саопштење да др. Анте Кунтарих и другови повлаче свој предлог закона о оснивању Судбеног стола у Сушаку;

9 — Саопштење о подношењу на одобрење Уредаба Министарског савета; о заштити новчаних завода и њихових веровника; о заштити кредитних задруга и њихових савеза; о максимирању камата; о смањивању трошкова режије новчаних завода под заштитом и о смањењу режије привредних предузећа;

10 — Саопштење извештаја Финансијског одбора: о предлогу закона о изменама и допунама Закона о непосредним порезима, Закона о скупном порезу на пословни промет и закона о порезу на нежењена лица и пореском ослобођењу лица са деветоро и више деце; о изменама и допунама закона о таксама; о изменама и допунама закона о државној трошарини; о изменама и допунама чл. 29, 34, 40, 43, 56 и 166 царинског закона; о предлогу закона о изменама и допунама у закону о исплати ратне штете, у Уредби о 7% инвестиционом зајму од 500,000.000 динара, у Правилнику о финансијској ликвидацији оштете за беглучке земље у Босни и Херцеговини;

11 — Саопштење извештаја Министара: војске и морнарице, грађевина, унутрашњих послова и социјалне политике и народног здравља о одговорима на посланичке интерпелације;

12 — Саопштење захтева Министра правде за издавање суду народних посланика;

13 — Питање др. Ивана Лончаревића на Претседништво Народне скупштине о гласачким резултатима:

Говорници: Министар финансија др. Милорад Ђорђевић, др. Иван Лончаревић, Претседник Народне скупштине др. Коста Кумануди.

Дневни ред: Продужење претреса извештаја одбора за проучавање законског предлога о сузбијању полних болести и усвајање у начелу, појединостима и коначно.

Говорници: др. Драгутин Костић, Мита Димитријевић, др. Милац Срђа Илић, Витомир Видаковић, Министар социјалне политике и народног здравља Иван Пуцељ.

Претседник др. Коста Кумануди: Отварам X редовни састанак Народне скупштине. Изволите чути записник претходне седнице.

Секретар Гавро Милошевић чита записник претходног састанка.

Претседник др. Коста Кумануди: Има ли какве примедбе на записник? (Нема.) Примедаба нема, записник је примљен. Изволите чути један указ Његовог Величанства Краља.

Секретар Гавро Милошевић (чита):

МИ
АЛЕКСАНДАР I
по милости Божијој и вољи народној
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Уважавајући оставку коју су Нам поднели: Претседник Нашег Министарског савета и Наш Министар пољопривреде др. Сршкић Милан;

Наш Министар без портфеља др. Крамер Алберт;

Наш Министар социјалне политике и народног здравља Пуцељ Иван;

Наш Министар без портфеља др. Карамехмодовић Хамдија;

Наш Министар без портфеља др. Којић Драгутин;

Наш Министар трговине и индустрије др. Шуменковић Илија;

Наш Министар правде Максимовић Божидар;
Наш Министар без портфеља др. Анђелиновић Гргур Будислав;

Наш Министар саобраћаја Радивојевић Лазар;
Наш Министар војске и морнарице, армијски ђенерал Стојановић Ж. Драгомир;

Наш Министар шума и рудника Матица Павоа;

Наш Министар финансија др. Ђорђевић Милорад;

Наш Министар грађевина др. Сркуљ Стјепан;
Наш Министар иностраних послова Јевтић Богољуб;

Наш Министар унутрашњих послова Лазић Живојин;

Наш Министар просвете др. Станковић Раденко; и

Наш Министар физичког васпитања народа др. Ханжек Лавослав — разрешавамо их од дужности и стављамо на расположење, а

ПОСТАВЉАМО:

За Претседника Нашег Министарског савета Узуновића Т. Николу, Министра на расположењу и народног посланика; (Пљескање и узвици: Живео!)

За Нашег Министра без портфеља др. Крамера Алберта, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра социјалне политике и народног здравља Пудеља Ивана, Министра на расположењу и народног посланика.

За Нашег Министра без портфеља др. Карамехмедовића Хамдију, Министра на расположењу и сенатора;

За Нашег Министра без портфеља др. Којића Драгутина, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра просвете др. Шуменковића Илију, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра правде Максимовића Божидара, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра без портфеља др. Анђелиновића Гргур Будислава, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра саобраћаја Радивојевића Лазара, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра трговине и индустрије и Заступника Министра шума и рудника Деметровића Јураја, Министра на расположењу и народног посланика;

За Нашег Министра војске и морнарице, армијског ђенерала Стојановића Ж. Драгомира, Министра на расположењу;

За Нашег Министра финансија др. Ђорђевића Милорада, Министра на расположењу;

За Нашег Министра грађевина и Заступника Министра пољопривреде др. Сркуља Стјепана, Министра на расположењу;

За Нашег Министра иностраних послова Јевтића Богољуба, Министра на расположењу;

За Нашег Министра унутрашњих послова Лазића Живојина, Министра на расположењу и

За Нашег Министра физичког васпитања народа др. Ханжека Лавослава, Министра на расположењу и народног посланика.

Претседник Нашег Министарског савета нека изврши овај Указ.

27 јануара 1934 године
у Београду

АЛЕКСАНДАР с. р.

Претседник Министарског савета,

Ник. Т. Узуновић, с. р.

(Народни посланици саслушали су читање Указа стојећи и по прочитању истог одавали се бурним плескањем и сложним узвицима: Живео Краљ!)

Претседник др. Коста Кумануди: Изволите чути један телеграм, упућен Румунском парламенту.

Секретар Гавро Милошевић (чита):

ПРЕТСЕДНИШТВУ РУМУНСКОГ ПАРЛАМЕНТА
БУКУРЕШТ

Југословенска Народна скупштина дубоко потресена злочиначким делом, којим је као жртва

пао Претседник Дука, с искреним болом саучествује у жалости целог румунског народа због великог губитка који је његовом смрћу претрпео.

Претседник
Југословенске Народне скупштине
др. Кумануди

(Читање депеше народни посланици пропратили су сложним поклицима: Слава му!)

Претседник др. Коста Кумануди: Изволите чути још једну депешу, упућену Претседнику Француског парламента.

Секретар Гавро Милошевић (чита):

ГОСПОДИНУ БУИСОНУ
Претседнику француске Скупштине
ПАРИЗ.

Југословенска Народна скупштина, дубоко дирнута манифестацијама пријатељства и љубави француског Парламента у славу петнаестогодишњице ослобођења и уједињења југословенског народа у независну Краљевину Југославију, поздравља с највећим одушевљењем и захвалношћу представнике племенитог француског народа са узвиком: Живела Француска!

Претседник југословенске
Народне скупштине,
др. Кумануди

(Читање депеше народни посланици пропратили су бурним усклицима: Живела Француска!)

Претседник др. Коста Кумануди: Изволите чути извештај Сената.

Секретар Гавро Милошевић (саопштава): Сенат Краљевине Југославије извештава Народну скупштину, да је усвојио у целини и без икаквих измена упућене му од стране Народне скупштине законске предлоге и то: На свом 43 ред. састанку, одржаном 19 октобра 1933 године, предлог закона о општој конвенцији за систематизацију имовинских интереса бивше покрајине Истре и бивше Трговачке и обртне коморе са споразумима А, Б, Ц и Д, између Краљевине Југославије и Краљевине Италије.

На свом 5 ред. састанку, одржаном 29 новембра 1933 године, предлог закона о допунском споразуму уз споразум о клирингу између Краљевине Југославије и Швајцарске Конфедерације;

На свом 5 ред. састанку, одржаном 29 новембра 1933 године, предлог закона о обавезном телесном васпитању.

Претседник др. Коста Кумануди: Ови се извештаји примају на знање. Изволите чути потврђене законе.

Секретар Гавро Милошевић (саопштава): Г. Министар иностраних послова, доставља Скупштини за њену архиву по један потврђен примерак:

Закона о привременом трговинском и компензационом споразуму између Краљевине Југославије и Републике Грчке; Закона о трговинском споразуму између Краљевине Југославије и Републике Немачке; Закона и допуни аранжмана од 7 новембра 1931 године између Краљевине Југославије и Републике Француске; Закона о допунској кон-

венцији о регулисању путем компензације трговинских потраживања између Краљевине Југославије и Белгијско-Луксембуршке привредне Уније; Закона о споразуму о уређењу трговинског промета између Краљевине Југославије и Краљевине Италије; Закона о споразуму између Владе Краљевине Југославије и Владе Француске Републике о преференцијалном поступању са југословенском пшеницом; Закона о накнадном споразуму уз трговински уговор од 9 марта 1932 године између Краљевине Југославије и Републике Аустрије; Закона о допуни конвенцији од 14 фебруара 1930 године о ликвидацији двовласних имања између Краљевине Југославије и Краљевине Бугарске; Закона о уговору о раду и помоћу са прилозима између Краљевине Југославије и Републике Француске.

Г. Министар војске и морнарице доставља Скупштини за њену архиву један потврђен примерак Закона о настањивању војске и морнарице.

Г. Министар за физичко васпитање народа доставља Скупштини за њену архиву један потврђен примерак Закона о обавезном телесном васпитању.

Претседник др. Коста Кумануди: Ова се саопштења примају на знање. Изволите чути конституисање одбора.

Секретар Гавро Милошевић (саопштава): Одбор за проучавање Уредбе Министарског савета о заштити земљорадника, извештава да се конституисао 25 новембра 1933 године и изабрао за претседника г. др. Нинка Перића, за потпретседника г. Ловру Петовара и за секретара г. др. Људевита Ауера;

Одбор за проучавање Уредбе Министарског савета о извођењу јавних радова, извештава да се конституисао 25 новембра 1933 године и изабрао за претседника г. Богољуба Кујунџића, за потпретседника г. Ивана Лончара и за секретара г. Недељка Пољака.

Претседник др. Коста Кумануди: Ови се извештаји примају на знање. Изволите чути законске предлоге.

Секретар Гавро Милошевић (саопштава): Сенат Краљевине Југославије у смислу чл. 64 Устава доставља Скупштини на решење предлог закона о признању досртне пензије Андреју Габришкеку, књижевнику и новинару у Љубљани (Види прилог).

Претседник др. Коста Кумануди: Овај законски предлог упутиће се Одбору за молбе и жалбе. Изволите чути даље.

Секретар Гавро Милошевић (саопштава): Сенат Краљевине Југославије у смислу чл. 64 Устава доставља Скупштини на решење предлог закона о изванредном признању година службе Церовићу Гаврилу (Види прилог).

Претседник др. Коста Кумануди: И овај законски предлог упутиће се Одбору за молбе и жалбе. Изволите чути даље.

Секретар Гавро Милошевић (саопштава): Г. Министар унутрашњих послова подноси Скупштини на решење предлог закона о изменама и допунама у Закону о држављанству од 21 септембра 1928 године (Види прилог).

Претседник др. Коста Кумануди: За проучава-

ње овог законског предлога изабраће се нарочити одбор. Изволите чути даље.

Секретар Гавро Милошевић (саопштава): Г. Министар иностраних послова и г. Министар трговине и индустрије подносе Скупштини на решење предлог закона о споразуму постигнутом између Краљевине Југославије и Краљевине Италије о приступању преговорима за ревизију уговора о трговини и пловидби од 14 јула 1924 године и његовог допунског споразума од 25 априла 1932 године као и о измени њихових отказних рокова (Види прилог);

Г. Министар иностраних послова и г. Министар трговине и индустрије подносе Скупштини на решење предлог закона о протоколу уз трговински споразум од 29 јула 1933 године усвојеном разменим нота од 14 септембра 1933 године у Берлину између наше Краљевине и Републике Немачке (Види прилог);

Г. Министар саобраћаја и г. Министар иностраних послова подносе Скупштини на решење предлог закона о међународној конвенцији о телекомуникацијама са додатком, закљученој и потписаној у Мадриду 9 децембра 1932 године (Види прилог);

Г. Министар правде и г. Министар иностраних послова подносе Скупштини на решење предлог закона о међународној конвенцији о унифицираном меничком закону са анексом I и II и протоколом, међународној конвенцији о решавању извесних сукоба меничних закона са протоколом и међународној конвенцији о меничним таксама са протоколом закљученим и потписаним у Женеви 7 јуна 1930 године (Види прилог);

Г. Министар саобраћаја, г. Министар војске и морнарице и г. Министар иностраних послова подносе Скупштини на решење предлог закона о конвенцији између Краљевине Југославије и Републике Грчке о експлоатацији пруга редовног ваздушног саобраћаја, (Види прилог) и

Г. Министар финансија подноси Скупштини на решење предлог закона о накнадним и ванредним кредитима уз буџет државних расхода и прихода за 1933/34 годину и тражи да се огласи за хитан. (Види прилог).

Претседник др. Коста Кумануди: Има реч г. Министар финансија.

Министар финансија др. Милорад Ђорђевић: Нисам тражио хитност за овај предлог.

Претседник др. Коста Кумануди: Г. Министар не тражи хитност.

Изволите чути посланичке законске предлоге.

Секретар Гавро Милошевић (саопштава): Г. др. Анте Кунтарић и другови, народни посланици, извештавају Народну скупштину, да повлаче свој предлог закона о оснивању Судбеног стола у Сушаку, пошто је ово питање већ решено Законом о измени уводног закона за законик о судском поступку у грађанским парницама и Закона о уређењу редовних судова.

Претседник др. Коста Кумануди: Ово саопштење прима се на знање. Изволите чути Уредбе Министарског савета.

Секретар Гавро Милошевић (саопштава): Г. Претседник Министарског савета на основу чл. 6 Закона о продужењу важности Закона о заштити

земљорадника подноси Скупштини на одобрење: Уредбу о заштити новчаних завода и њихових веровника; Уредбу о заштити кредитних задруга и њихових савеза; Уредбу о максимирању камата; Уредбу о смањивању трошкова режије новчаних завода под заштитом и Уредбу о смањењу режије привредних предузећа. (Види прилог).

Претседник др. Коста Кумануди: Ове Уредбе упутиће се Одбору који је претресао законски предлог о заштити земљорадника. Изволите чути одборске извештаје.

Секретар Гавро Милошевић (саопштава): Финансијски одбор подноси Скупштини на решење своје извештаје о законским предлозима и то:

О предлогу закона о изменама и допунама Закона о непосредним порезима, Закона о порезу на пословни промет и закона о порезу на нежењена лица и пореском ослобођењу лица са деветоро и више деце (Види прилог);

О предлогу закона о изменама и допунама Закона о таксама (Види прилог);

О предлогу закона о изменама и допунама Закона о државној трошарини (Види прилог);

О предлогу закона о изменама и допунама чл. 29, 34, 40, 43, 56 и 166 Царинског закона (Види прилог);

О предлогу закона о изменама и допунама Закона о исплати ратне штете, у Уредби о 7% инвестиционом зајму од 500 милиона динара, у Правилнику о финансијској ликвидацији аграрних односа у Босни и Херцеговини и у Закону о финансијској ликвидацији оштета за безглучке земље у Босни и Херцеговини. (Види прилог).

Претседник др. Коста Кумануди: Ови ће се извештаји штампати и раздати народним посланицима, а ставиће се на дневни ред кад то Скупштина одлучи.

Изволите чути извештаје господe Министара.

Секретар Гавро Милошевић (саопштава): Г. Министар војске и морнарице извештава да ће на интерпелацију народног посланика г. Ристе Ђокића о поступку вишег војно-техничког чиновника Петра А. Петровића и управника првог Одељења војно-техничког завода у Сарајеву, одговорити кад се стави на дневни ред;

Г. Министар грађевина извештава, да ће на интерпелацију народног посланика г. Ферда Шеге о осигурању обале реке Саве од поплава одговорити кад се стави на дневни ред;

Г. Министар унутрашњих послова извештава, да ће на интерпелацију народног посланика г. Светислава Хођере о раду начелника Среза левачког одговорити кад прикупи потребне податке;

Г. Министар унутрашњих послова извештава, да ће на интерпелацију народних посланика г. г. Николе Никића и другова о поступку жандармеријских органа у Срезу новоградшком одговорити кад прикупи потребне податке;

Г. Министар унутрашњих послова извештава, да ће на интерпелацију народног посланика г. Светислава Хођере о раду среског начелника у Двору одговорити кад прикупи потребне податке;

Г. Министар унутрашњих послова извештава, да ће на интерпелацију народног посланика г. Владимира Крстића о поступку командира жандармеријске станице у Доњој Шаторњи одговорити кад прикупи потребне податке;

Г. Министар унутрашњих послова извештава, да ће на интерпелацију народног посланика г. др. Милана Метикоша о поступку власти са народом у Лици одговорити кад прикупи потребне податке;

Г. Министар социјалне политике и народног здравља извештава, да ће на интерпелацију народног посланика г. др. Стјепана Бачића о тешким приликама радништва Орословачке текстилне фабрике одговорити кад прикупи потребне податке;

Г. Министар војске и морнарице извештава, да ће на интерпелацију Милана А. Божића и другова о решењу добровољачког питања одговорити кад се стави на дневни ред;

Г. Министар унутрашњих послова извештава, да ће на интерпелацију г. Милоша Драговића о раду начелника Среза грачаничког одговорити кад прикупи потребне податке.

Претседник др. Коста Кумануди: Ови се извештаји примају на знање. Изволите чути тражења за издавање суду господе народних посланика.

Секретар Гавро Милошевић (саопштава): Г. Министар правде тражи овлашћење за продужење кривичног поступка против народних посланика:

Г. Емилијана Грбића за дело из §§ 301 и 298 Казненог закона; г. Алојзија Павлича, за дело из чл. 52 Закона о штампи; Омера Кајмаковића за дело из §§ 297 и 299 Казненог закона; г. др. Тоше Рајића за дело из § 301 Казненог закона; г. Аранђела Никодијевића за дело из § 297 Казненог закона; г. Стјепана Ваљавца за дело из §§ 297 и 299 Казненог закона; г. Стјепана Ваљавца за дело из §§ 301 и 302 Казненог закона; г. др. Николу Кешљевића за дело из чл. 54 Закона о штампи; г. Омера Кајмаковића, за дело из § 181 Казненог закона; г. др. Фрање Грубера, за дело из § 297 Казненог закона; г. Алојзија Павлича за дело из § 302 Казненог закона; г. др. Ранка Њамцула, за дело против части; г. Димитрија Он. Поповића за дело из §§ 139 и 302 Казненог закона; г. Арсе Фотирића за дело из § 302 Казненог закона; г. Тодора Хаџи-Димитријевића за дело из §§ 297 и 301 Казненог закона; г. Божидара Главичког за дело из § 248 Казненог закона; г. Методија Ципушевића за дело из § 15 закона о шумама у вези §§ 14 и 314 Казненог закона; г. Божидара Главичког за дело из § 181 Казненог закона; г. Божидара Главичког за дело из § 181 Казненог закона; г. Божидара Главичког за дело из § 181 Казненог закона; г. Божидара Главичког за дело из § 181 Казненог закона; г. Божидара Главичког за дело из § 181 Казненог закона; г. Јосипа Стажића за дело из § 302 Казненог закона и чл. 54 Закона о штампи; г. Јосипа Стажића, за дело из чл. 52 Закона о штампи; г. Ивана Радића за дело из §§ 141, 301 и 302 Казненог закона; г. Владимира Ст. Крстића за дело из § 318 Казненог закона; г. Владе Спасића за дело из § 301 Казненог закона.

Претседник др. Коста Кумануди: Ови ће се захтеви упути имунитетном одбору.

Има реч г. др. Лончаревић, да упути питање на Претседништво.

Др. Иван Лончаревић: Господо народни посланици, већ сам више пута опазио како се гласачки резултати у записнике и стенографске белешке Народне скупштине врло често неистинито и нетачно уносе. То сам опазио међу оним случајевима

и у оном случају кад је у стенографске белешке нетачно унесен резултат о гласању за Закон о ликвидацији аграрне реформе, кад је стављено да су о томе Закону гласали и господа народни посланици Димитријевић и Парабућки, који су у то време били у Варшави. Ја сам, господо, због тога више пута протествовао овде у Народној скупштини. Али, како се овакви случајеви нетачног уношења гласачких резултата у стенографске белешке и стенографске записнике понављају, чини се да је успех мојих протеста слаб, и ако би он, природно, могао у сваком друштву успети. Кад се, господо, ево опет поновио овакав један случај нетачног уношења гласачких резултата у скупштински записник и у стенографске белешке, ја сам се, господо, за ову ствар мало више заинтересовао. Тако сам најпре утврдио да се нетачни гласачки резултати скупштинским стенографима као истинити и тачни предају само онда, кад секретарску дужност врши секретар г. Ковач. Ова занимљива и ако врло незгодна појава и даље ме је интересовала. Питао сам се, а сад, ево, господо, питам и господина Претседника Народне скупштине: ако су све ово само случајне омашке, зашто се онда тако често овде понављају; а ако нису то само случајне омашке, него се неистинити резултати господи скупштинским стенографима под истините као рог под свијећу предају, онда је то још тежа ствар која треба да заинтересује и самог г. Претседника и Народну скупштину. Има наиме и без нас опозиције овде у Народној скупштини доста гласача за народу опасне и штетне Владине предлоге.

Нема зато никако праве потребе чинити фалсификате у јавним и најјавнијим исправама, као што су скупштински записници и стенографске биљешке.

Господина секретара Ковача не треба да збуњује, што је Влада са Банском управом и среским начелницима у Савској и Дравској бановини за време општинских избора на хиљаде и хиљаде неистинитих гласачких резултата унела. (Граја).

Претседник др. Коста Кумануди: Господине Лончаревићу, то нема везе са вашим питањем. Изволите прећи на ваше питање које сте упутили Председништву.

Др. Иван Лончаревић (наставља): Молим, одмах ћу бити готов. Било јој је то од нужде и од невоље. Није имала доста гласача а хтела је да покаже баш у овим бановинама да их има. Али овде, у Народној скупштини, за сваки народу штетан законски предлог, има увек доста гласача. И док се господа не могу тако никако довинути, на што нам још и скупштински фалсификати, многи иначе непристрасни и објективни кажу: под секретарском влашћу г. Ковача неистинити гласачки резултати у скупштинске записнике и белешке уносе се зато, што је г. Ковач још од избора 1931 год. у сродству са Банском управом у Загребу. (Граја и протести). И, господо, што мисли да су скупштински записници „Загребачке Коприве“ у којима он може да пише и меће што хоће.

Како, господо, скупштински записници и стенографске белешке нису „Загребачке Коприве“, а исто тако г. Ковач врло добро зна да ово није Банска управа у Загребу у којој се слободно и по вољи пише и у изборне записнике дописује....

Претседник др. Коста Кумануди: То се не односи на питање које сте ми упутили. Оставите г. Ковача изван овог питања.

Др. Иван Лончаревић (наставља): Господо, ја сам одмах готов. — А исто тако господа добро знају да ово није ни хрватска историја која се за награду југословенског Министарства трговине и индустрије може слободно фалсификовати. Исто тако господин зна да ово није г. Тоша Војновић, и ако је секретар. (Граја). Онда се ја, господо, опет на крају не могу никако довинути до истине, како се и зашто гласачки резултати и у Народној скупштини фалсификују.

Претседник др. Коста Кумануди: Господине посланиче, молим Вас да завршите.

Др. Иван Лончаревић (наставља): Зато ме све више интересује одговор г. претседника, који се по Пословнику мора да брине да стенографске белешке буду веран одраз и садржина скупштинских расправа и решавања.

Претседник др. Коста Кумануди: Господин др. Лончаревић употребио је један сувише јак израз када је тврдио да се стенографске белешке фалсификују. Фалсификата нема. То може бити само каква случајна омашка, ако је једна гласање погрешно забележено, а таквих случајева, господо, нема много, нити их бива често.

У овом специјалном случају, који се односи на гласање г. др. Лончаревића, ја ћу наредити да се његов глас, који је дао „за“, у моменту кад он није гласао, исправи. Уосталом, сам тај глас не бини у ком случају утицао на резултат гласања.

Прелазимо на дневни ред: Продужење претреса извештаја Одбора за проучавање законског предлога о сузбијању полних болести.

Има реч народни посланик г. др. Драгутин Костић.

Др. Драгутин Костић: Господо народни посланици, како у многим питањима тако и у овом (сузбијање венеричних болести) није било досада једног јединственог закона за целу земљу. Док је у Краљевини Србији постојала регламентација са јавним кућама, дотле је у Загребу била регламентација без јавних кућа, али са касернирањем проститутки. У Босни и Херцеговини постојала је регламентација са јавним кућама, у Далмацији регламентација са контролом јавних проститутки, у Војводини била је такође регламентација. Једино у Словеначкој је од 1919 године постојала аболација.

Број зарегистрованих венеричних болесника кретао се овако:

	1922	1925	прираштај
Београд	2191	4385	2161
Загреб	732	1358	626
Љубљана	210	254	44

Јасно, да је прираштај био велики у градовима са регламентацијом, а мали број у Љубљани где је уведена аболација.

Рачуна се да на земаљској кугли има од 5 до 10% целокупног становништва зараженог од сифилиса. У неким колонијама та цифра достиже 90%. У Француској је 10% целокупног становништва болесна од сифилиса, т. ј. 3,920.000.

У Белгији има 400.000 сифилистичара. Тамо

умире годишње 15.000 људи од сифилиса. Луес кошта Белгију 50 милиона белгијских франака годишње. У нашој земљи сифилис је после рата врло распрострањен, а нису малобројни и стара предратна гњезда и провинције са ендемичним сифилисом. Нећемо погрешити ако кажемо да сифилис кошта нашу државу исто толико, колико и Белгију, ако не и више.

Око 40% хроничних болесника који се лече у болницама дугују за своје болести сифилису.

Закон који Вам се предлаже није ништа ново. Он је састављен по угледу на следеће законе овога типа: дански, шведски, чехословачки, американски и пројекте француског и немачког закона.

Сад ћу прећи на детаљно разматрање овог пројекта.

По моме мишљењу треба додати уз § 2 да је обавезно лечење и новорођенчади оболелих од трипера у очима. Уз § 3 треба унети допуну да се имају од венеричних болести обавезно лечити и деца (као што је случај у Немачкој).

У тачки 3 § 4 речено је да је сваки лекар обавезан водити дискретну евиденцију венеричних болесника, који се код њега лече. Поред тога лекар је дужан да на захтев надлежне власти даје потребне податке. Ако су овде у питању статистички подаци онда је то остварљиво, ако су пак персонални, онда је илузорно. Издавање персоналних података је уништавање лекарске тајне. Паралелно са дубоким етичким законом професионалне тајне, венеричне се болести могу најефикасније лечити и излечити само онда, када лекар сачува тајну у потпуности. Свако саопштавање ма какве лекарске тајне а тим пре ове, тако деликатне, полицијским властима, особито нашим, довешће само до негативног резултата у смислу сузбијања венеричних болести.

Законом од 1918 године у Шведској је обавезна пријава венеричних болести, али не полицији, већ вишим санитарским властима.

У Чехословачкој важи исто, али ако је болесник контагиозан. У Француској пак нема ни једног ни другог.

Тачка 2 овог истог параграфа каже да је лекар обавезан обавестити власти о извору заразе, и то само ако добије поуздане податке. Питам ја Вас који су то „поуздани” и „полупоуздани” податци у нашој ситничарској средини.

Господо народни посланици, узмите нашу средину, често пакосну и ситну, па упитајте се, ко ће коме и колико „поузданих” података о извору венеричне заразе дати, и полицији серверати. Ово се мора променити, те се такви податци, најстрожије и најсавесније проверени, имају од стране лекара давати само најдискретнијим вишим санитарским властима, и то на основу најефикаснијих и најзаконитијих њихових захтева. Ако се то остави полицији онда тешко нама.

Кад већ копирамо овај закон, онда је најбоље да узмемо оно што је у Европи најпаметније. — У Шведској по закону од 1918 године лекар даје податке о извору заразе само санитарским властима, те је тако и ефикасно, јер се „извор заразе” одмах и лечи стручно, а ако се „извор заразе”, као што је овде предвиђено, достави нашој полицији, онда ће он, будите уверени, најсигурније побећи од лечења. А како ће морално дејство имати са-

општавање његовог имена и презимена нашој полицији, најбоље ћете се уверити из криминалне хронике наших листова, која ће заблистати и у знаку овог чуда невиђеног.

По § 6 овог закона предвиђа се насилно лечење свих венеричних болесника у нашој земљи. Писати и доносити законе лепа је ствар, особито ове овако хипермодерне, као што је овај наш закон. Ми немамо довољно средстава не да излечимо, него ни да лечимо онај број венеричних болесника који добровољно долази на лечење у наше антивенеричне установе и код приватних лекара. А ако насилно натерамо целу армију венерично оболелих становника наше земље, да се обавезно и бесплатно лечи код поменутих установа, како је у овом закону предвиђено, чиме ћемо их лечити? Камо нам зато огромних материјалних средстава? Ја желим овоме закону свега најбољег, али се бојим да не остане мртвим словом на хартији, јер смо у кризи и немамо новаца ни за основне ствари и расходе.

Господо, није ништа тешко да донесемо и изгласамо закон о обавезном асфалтирању свих наших државних и бановинских друмова, с тим ефектом да се на нашим путевима не види асфалта ни за још 100 година. Ето чему су слични поједини параграфи овога закона.

По § 6 тачки 1 предвиђа се да ће „стручна лица (треба додати обојега пола) на погодан начин омладину почев од њене 15 године обавештавати о полном животу итд.”. Јасно је да девојчице морају бити обавештене само од лекара женског пола. А зар њих имамо толико, да би те лекарке могле полно обавестити сву нашу женску омладину?

Питање омладине и њеног инфицирања венеричним болестима од првостепене је важности. Досада код нас на томе пољу врло је мало учињено. Доказ да је у Београду на 10.000 зарегистрованих венеричних болесника нађено 1.292 ученика средњих школа и студената.

1924 године на 1.242 лица женског пола, оболелих од венеричних болести, нађено је 66 ученица и 284 девојака млађих од 20 година.

По Жан-Селму 10% лица грађанскога стаљежа инфицирају се сифилисом још у школи а деце радничког стаљежа и свих 13%.

Од 100 сифилистичних болесника 50% (половина) инфицирано је сифилисом у добу од 14—21 године.

На основу свега предњег, ја, господо народни посланици, најенеричније захтевам да се овај штури параграф о заштити омладине најдетаљније разради. Ми за омладину, ту узданицу нашу, не смомо жалити никаквих средстава, да је отмомо од катастрофалних загрљаја „беле куге” (туберкулозе) и ове друге куге — венеричних болести.

У § 9 овога закона траже се предбрачна уверења. Знајући многобројне злоупотребе са лекарским уверењима (особито оним, која се издају за полицију и суд), молим Господина Министра социјалне политике и народног здравља да у Правилнику, којим ће овај закон објаснити и примењивати, буде у овом питању према лекарима најстрожији и најсавесније тражи стопроцентну од њих савесност, уз драконске казне за сваку злоупотребу ових уверења.

Предбрачна уверења нису нова ствар. Питање о њима покренуто је у француској Народној скуп-

штину још пре 100 година, за владе Луја Филипа, али и до данас је отворено. Брачна су уверења уведена у Шведској 1915 године, у Норвешкој 1917. До каква ћемо резултата доћи помоћу њих, видећемо.

У § 12 предвиђено је да морамо приступити формирању установа за предупредивање венеричних болести. Ово ће бити права благодет, ако те установе осигурамо новцем, добрим персоналом и одговарајућим бројем тих превенторијума. Превентивни диспанзери овога типа створени су у Немачкој 1919 године а већ 1920 године те су институције имале више од 40.000 посети, које су, у смислу предупредивања венеричних болести, уродиле врло добрим плодом.

Превентивно дејство салварсана испробао је над самим собом француски лекар др. Мажјаи. Он је са пуно пожртвовања и самопрегоревања свесно се инфицирао сифилисом, али је сифилис потпуно уништио превентивним и терапеудским применама салварсана над самим собом.

Доктори Лаказ и Гено посведочили су исто на 35% проститутки које су имале 100% могућности да добију сифилис, али га нису добиле.

Аболиција коју усвајамо, уништавајући последње остатке регламентације код нас, треба да буде изведена у најтежњем контакту са широким друштвеним слојевима и респективним организацијама, као и у споразуму са извесним одељењима Министарства унутрашњих дела. Јер Министарство социјалне политике и народног здравља је овим законом, особито његовим делом од § 12 до § 19 натоварило себи, на своја и материјално и медицински слабачка леђа, сву колосалну борбу са венеричним болестима и проституцијом, која неће никад исчезнути, у различитим формама, док год траје човечанство и догод социјална мизерија буде расла, као што сада из дана у дан расте. Овде је потребна помоћ целокупног друштва и извршне власти. Да је регламентација у потпуности несавршена не би је се придржавало пола Европе: Француска, Италија и Белгија.

Аболиција је добра и савршена ствар код народа на високим ступњевима културе и цивилизације. Код народа мање просвећених, мање културних и мало цивилизованих, она може да буде мац оштар са обе стране. Ми смо добро учинили што смо уништили регламентацију, али ћемо учинити и велико зло, ако услед непросвећености наших маса, недостатка медицинских и материјалних средстава, и по уобичајеној и укоренејој нашој индоленцији, уништивши једно зло, регламентацију, створимо још веће — псеудоаболицију.

Ја овај закон примао, али ћу га сматрати корисним по наш народ, његов подмладак и будуће наше генерације само онда, кад се за потпуну и ефикасну примену овога закона нађу одговарајућа материјална средства, и кад му примена буде одлична и у моралном и у материјалном погледу. (Аплауз и узвици: Браво!).

Претседник др. Коста Кумануди: Реч има народни посланик г. Милинко Милутиновић. (Гласови: Није ту). Има реч народни посланик г. Мита Димитријевић.

Мита Димитријевић: Господо народни посланици, о овом законском пројекту говорено је врло много и врло дуго. Сваки говорник, који следује,

по дужности не би требало да понавља оно што је већ раније речено, него треба да изнесе нешто што до сада није речено и што је од важности.

Господо, овај законски пројекат важан је због тога што он има за циљ не само сузбијање полне болести у нашем народу, него је циљ овог законског пројекта — а од сутра закона — да омогући основе за враћање ка све већем моралу; ово је закон који има за циљ да нађе услове за морално јачање нашег народа, како би наша земља, која не пати сасвим од великих недаћа градова, порока, проституције и беде коју доносе велики градови, зашта треба имати самилости, била на време обезбеђена од свих тих зала. Још нешто више, како би очувала оно не само физичко него и морално здравље нашег сељачког народа.

Господо, ни кривични закон не може да сузбије крађе, ни кривични закон не може да сузбије свуда убиства, али кривични закон доказује једно: да се не може толерисати злочинац и кривац, нити се може толерисати злочинство. Овај закон који ми овде сада имамо кроз неколико минута да изгласамо, има за циљ да покаже културну свест наше државе: да се не може толерирати једно велико зло као што су полне болести и проституција, него да ће се свим могућим хуманим и свим могућим другим сретствима успети да се за сузбијање њихово даде основа што боља. Господо, ми морамо признати да је овај закон, који се сада доноси, да је то врло значајан закон и за социјалну страну наше земље. Ми у нашој земљи имамо Министарство народног здравља и социјалне политике. Његов је задатак водити бригу о свему овом. Господо, у колико је овај закон значајан за народно здравље, исто толико значајан је и са моралне стране, а такође и за социјалну политику наше земље. Према томе, господо, ја не хотећи дуже да говорим о овом закону, имао сам само за циљ да укажем прстом на значај овога закона не само за унутрашње наше здравствено и морално стање, него и за значај који овај закон доноси у оној културној средини са целим светом за једно здравије и срећније човечанство, а та заједничка сарадња целог човечанства даће основе законски солидне за бољитак и напредак света.

Према томе, господо, ја мислим да ће овај закон бити изгласан онако како је дужност нас свих према беднима, према немоћнима, према болнима и према онима несрећнима који су својим животом постављени у такве прилике да падају у све веће и веће терете, у све већа зла и све веће болести.

Господо, ми смо у последње време доносили законе те врсте, као што је закон о јавним радовима, да се омогући материјални живот, да се омогући радницима у беспослици поштена зарада, да се омогући људско достојанство, и овај закон иде у тај ред закона. Он исто тако има за циљ да да што више основе за морално здравље народа. Ја ћу да напоменем још нешто. Овај је закон важан и с обзиром на наше достојно интернационално претстављање. Данас Женева, у којој Друштво народа, поред политичких питања, јако расматра и јако се стара да и социјално питање постави за добро народа на што широј основи, са великим интересовањем гледа шта ће бити на Југу, шта ће бити у нашој држави. Ми смо дужни, у овој општој ху-

маној и социјалној колаборацији, у овој општој сарадњи са целокупним светом, данас израженом кроз Друштво народа, да и ми не будемо постиђени, да и ми дамо довољно јаке резултате, и у овом погледу, резултате који ће бити од свеопштег човечанског бољитка. Господо, на Балкан се гледа данас са много и много страна. На Балкан се гледа очима не онако, како смо ми навикли у најближем суседству да чујемо о Балкану са једном поругом, на Балкан се гледа данас као на једну широку, велику област, на којој има да се консолидује здрава не само политичка него и социјална основа, она јака и чврста основа за чување свих тековина мира, културе и напретка, који су плаћени скупом и тешком крвљу. Господо, ми морамо признати да је овај закон већ на Северу учинио све што се могло учинити. Ако би неко рекао да не може се једним законом побољшати морално стање народа, ја бих њему отворено рекао: па... господо, у интересу народног здравља, у интересу морала наше земље, наше земљорадничке земље, која је здрава у основи, ја изјављујем, да ћу свесрдно гласати за овај закон. (Пљескање и узвици: Живео!).

Претседник др. Коста Кумануди: Има реч г. др. Милан Срђа-Илић.

Др. Милан Срђа-Илић: Господо народни посланици, приликом претреса овога законског предлога изнесене су са стране г.г. посланика, који су по овоме питању узели реч, извесне констатације, које пружају веома ружну слику о стању народног здравља у нашој земљи у погледу венеричних болести. Нема сумње, кад би половина од овога било истинито и тачно, да би се живо осећала потреба доношења једног оваквог закона. Не мислим ја да ће се овим законом, ако се успе да се он у потпуности спроведе, моћи сасвим да уништи проституција као перманентан извор заразних болести и да се униште заразне болести, али, уосталом, и не ради се о томе. Проституција, као једно социјално зло, не може да се поништи и биће је вазда, као што има и другог социјалног зла. Али, господо, ради се о овоме: да се ограничи ширење полних болести, да се ограничи и сама проституција, да се сведе на некакву нормалну меру и да се, тако рећи, стање у том погледу нормализира. Санитарно полицијске мере са системом регламентације односно толеранције проституције биле су потпуно недовољне. То се види већ по томе, што код нас данас проституција цвета више него икада, а број венеричних оболења заузима такву сразмеру, која се граничи са једном епидемијом.

Ако су тачни статистички подаци, да у самој Босанској Крајини има 180.000 лица оболелих на ендемичном сифилису, — а г. др. Кешељевић тврди да има четири пута толико — ако је то тачно, ако та зараза у великој мери постоји у Тимочној Крајини и у Санџаку, а сигурно је да имаде много случајева т.зв. западно-европског сифилиса, који је раширен по свима крајевима наше земље и ако спорадично, — онда, господо, значи, да има готово милион оболелих људи од сифилиса, а то значи да код нас свако четрнаесто лице болује од те опасне болести. Какак ли је онда проценат оболелих код других венеричних болести?

Господо, данас кад други бројно далеко јачи народи од нас, народи велики и културни, кад они

постижу за далеко драстичнијим мерама да сачувају чистоћу своје расе или да је регенеришу, онда држим, да је и код нас било крајње време, да се у овом погледу донесу извесне реформе и извесне мере, које ће нашу расу сачувати и извући из декаденције у биолошком погледу.

Господо, народни посланици, нема сумње да је држава као највећи ауторитет у првом реду позвана да овде интервенише. Али држава може да има не знам како добре законе па да ипак не учини све што је потребно. Овде је позвано и друштво да и оно са своје стране чини све што може а позвана је и приватна иницијатива. Треба у широким слојевима народа да се зацари уверење о опасности од полних болести и о њиховим далекосежним последицама и да се зацари осећање дужности према својој околини, према својој фамилији, према друштву и нацији. Потребан је, дакле, један виши ниво образованости.

Предлог закона предвиђа све мере у том погледу и то су готово најбоље установе из § 7 и 12 који предвиђа каузално лечење овога социјалног зла т.ј. да уклони узроке који рађају и подржавају проституцију. Познато је, господо, да је проституција социјална појава која вуче своје сокове из неуређених и нездравих социјалних односа. Тако је запажено и зна се да је материјална беда један од важних узрока проституције. Чак и читаве фамилије у бруталној борби за егзистенцију лиферију проститутке.

Одлика је овога законског пројекта и та, што он предвиђа све мере које данас стоје на расположењу држави и друштву да се сузбију венеричне болести и проституција. Проблем је обухваћен са свих страна, а то даје гаранције да ће резултати бити позитивни.

Морам, господо, овде да напоменем једну врло добру норму, норму која се односи на обавезно лечење полних болести, пријаву полних болести и на обавезност подношења лекарског уверења лица која желе ступити у брак. Приговор да се тиме тангира лична слобода, држим да се налази изван оквира савременог схватања и не може, господо, овде да буде речи о слободи. Слобода има да служи социјалном добру и да буде извор конструктивне снаге. У једном организованом друштву не може слобода да иде даље од оних граница које су обележене правним поретком и признатим интересима целине, а нема сумње да држава и друштво имају велики интерес за чувањем народног здравља.

Па, господо, није ово ништа ново. Имамо ми данас извесних прописа, или тако се бар ради у пракси, да када се појави каква епидемија, онда се одређује карантин и предузимају извесне мере, а то све у интересу целине. То су превентивне мере и никоме није пало на памет да рече, да је тиме ограничена слобода.

Али има, господо, једна друга ствар где би могла бити повређена грађанска слобода, а могао би бити повређен и принцип једнакости грађана пред законом. Ради се на име о прохибитивној норми, о забрани проституције. Ту се, господо, једноставно каже да је проституција забрањена и кажњива по прописима 24 главе Кривичнога законика. Кад се, господо, нешто прогласи деликтом, онда се мора навести дело, радња или нерадња, која се забрањује, или, како се то у правном свету

каже, мора да се наведу сви критеријуми тога деликта.

То је, господо, потребно учинити из много разлога. Пре свега закони се раде за сва лица која живе на извесној правној територији, за све грађане, и грађани морају да знају шта смеју а шта не смеју да раде. Овде у овом законском пројекту, како је стилизована ова норма, то се не зна. Са друге стране морам да кажем и ово. Судија је позван да примењује законе и у сваком конкретном случају он има јасно да одлучи да ли ту постоји преступ проституције или не постоји. Како ће он то моћи да утврди када нема критеријума за то? Стога ће бити у пракси веома тешко примењивати овај закон или ако се буде и примењивао може се примењивати само произвољно. Може се догодити да ће на територији једнога средскога суда један судија у једном истом случају судити овако а други онако, па чак и да један исти судија у једноме случају једно дело квалификује као преступ проституције, а у таквом истом случају да га други не квалификују као такав.

Господо, нема сумње да је ово један недостатак у закону који би требало исправити. Јер ако је проституција перманентни извор полних болести и ако је истина све оно што смо учили у историји, да проституција доводи до социјалне беде, до материјалне пропасти, па да може да поткопа и политичку моћ једне државе, и ако је истина да се проституција код нас толико повећала да се осећа потреба казнене репресије, онда је несумњиво да те законске норме морају бити потпуно јасне и одређене.

Оволико сам, господо, само хтео да кажем о овом законском пројекту. Гласаћу за овај закон јер је ово један од најбољих социјалних закона које данас имамо у нашем социјалном законодавству, а гласаћу и зато што само здрав југословенски народ може да има велику будућност. (Одобравање и пљескање).

Претседник др. Коста Кумануди: Завршен је, господо, претрес у начелу о овоме законском пројекту. Приступимо гласању. Ко је за усвајање овог законског пројекта у начелу гласаће „за“, а ко је противан гласаће „против“. Изволите чути прозив.

Секретар Гавро Милошевић прозива посланике да гласају и они су гласали овако:

Гласали су „за“: Ађић Анте, Алексић Коста, Анђелиновић Гргур Будислав др., Антонијевић Душан, Антуновић Јосип, Ауер Људевит др., Бабаковић Јордан, Баљић Салих, Бараћ Бранко др., Божић Милан, Борисављевић Страхиња, Величковић Миладин, Вељковић Вељко, Видаковић Витомир, Видовић Богдан др., Вошњак Богумил др., Вујић Димитрије В., Вукићевић Божић др., Гавриловић Бранислав, Гавриловић Ото, Главички Божидар, Грбић Емилијан, Грђић Васиљ, Грубановић Милан, Давидовић Витомир, Деметровић Јурај, Дервишић Булага, Димитријевић Мита, Димитријевић Хаџи Тодор, Добровић Милан С., Добровољац Милан Ј., Довезенски Јован, Додић Александар Така, Дошен Мирко др., Дрмељ Алојзиј, Дубоковић Јурај, Ђокић Риста, Ђурић Михаило, Живанчевић Михаило, Живковић Негосим др., Живојиновић Душан, Иванишевић Петар, Иванчевић Душан, Илић Срђа Ми-

лан др., Исаковић Мита, Јанковић Велизар др., Јевтић Животије, Јевтић Милутин Ал., Јевтић Михаило Р., Јевтић Радован, Јелић Милутин, Јеличић Божа Ц., Јеремић Живојин, Јовичић Добросав, Каламатијевић Михаило Р., Катић Милош, Каћански Стеван, Ковач Анте Љ., Којић Драгутин др., Костић Драгутин др., Костић Милорад Ј. др., Краљевић Драган др., Крамер Алберт др., Крафт Стеван др., Крстић Михаило В., Крстић Симо, Кујунџић Андрија К., Кујунџић Богољуб К., Кумануди Коста др. (претседава), Куртовић Војко, Куртовић Шукрија, Лазаревић Милован М., Лазаревић Тодор др., Лазаревић Филип С. др., Максимовић Божидар, Максимовић Стјепан, Маланец Владо др., Маркић Фрањо, Марковић Миленко др., Марковић Милорад П., Матић Ђока Н., Мацековић Матија, Мијић Милан Ђ., Милетић Вјекослав др., Милетић Владислав, Милошевић Гавро, Милошевић Младен П., Милутиновић Милинко Р., Митровић Љубомир М., Михаиловић Светислав др., Мозер Ханс др., Мулалић Мустафа А., Никић Федор др., Никодијевић Аранђел Д., Николић Бранко др., Нинковић Трипоко, Остојић Ђуро др., Палечек Иван др., Паранас Шпиро Ф., Перић Миливоје Ђ., Петовар Ловро Петрак Никола, Петричић Живко др., Петровић Марко, Погачник Виктор, Поповић Милан В., Поповић Милан др., Поповић Светислав др., Праљак Недељко, Прекоршек Иван, Приша Шиме др., Пуцел Иван Ј., Радивојевић Лазар Љ., Радонић Милан, Радоњић Миљан, Савић Аранђел, Савић Сава В., Секулић Милан др., Селић Јоца М., Селмановић Алија, Симић Милорад, Сокић Милоје М., Соколовић Никола, Станојевић Драгомир М., Станојевић Милутин, Стевановић Живојин Ар., Стевановић Милан, Степанов Миливој, Степановић Милан Р., Стефановић Игњат, Стијић Милан др., Стојадиновић Милослав др., Стојковић Милан Ђ др., Стрезовић Крста, Тонић Тодор, Топаловић Милан, Торомановић Хасан, Трбић Василије, Трбојевић Урош др., Трифуновић Љубиша, Трпковић Ставра К., Ђирић Ђорђе, Ђирић Стеван, Ђуковић Милан, Узуновић Никола Т., Урек Иван, Урошевић Мирко Ил., Урукало Сергеје, Физир Виктор, Фотирић Арса, Хајдињак Антон, Ханжек Лавослав др., Хрибар Никола, Цемовић Филип, Ценкић Јурај др., Церер Антон, Ципушевић Методије, Чорбић Бранко, Чохаџић Хазим, Шарковић Тихомир, Шега Фердо, Шелмић Драгић Н., Шећеров Славко др., Шилековић Владимир, Шифтар Стеван, Шнајдар Фрањо, Шуменковић Илија др.

Отсутни: Аврамовић Бранко, Аксентијевић Александар, Алиловић Шаџир, Аранђеловић Јован, Бањац Љубомир, Батинић Јозо, Бачић Стјепан др., Бенко Јосип, Бешировић Димитрије Р., Богдановић Исо, Бркић Стјепан, Брушија Радослав, Бугарски Драгутин, Будишин Стеван, Буквић Александар, Буновић Милан, Ваљавец Стјепан, Варда Север, Васиљевић Стојан др., Видић Јеша др., Гавранчић Отон др., Гајшек Карло, Господнетић Фрања, Грајић Перо, Грба Милован др., Грубер Фрања др., Даниловић Живко, Драговић Милош П., Дрљача Бранко, Ђорђевић Владимир, Елеговић Иво др., Живановић Милан, Живковић Исидор, Захарић Чедомир, Зельковић Бошко, Земљић Јакоб, Ивандекић Ивковић Мирко др., Исаковић Миливоје Ђ., Јевремовић Драгољуб др., Јован Андрија, Јовановић Александар, Јовановић Ђока, Јова-

новић Јова, Кадих Хусеин, Кајмаковић Омер, Кешљевић Никола др., Клинец Антон, Кнежевић Ловро, Кнежевић Стјепо др., Ковачевић Драгутин Карло, Кожул Марко др., Коман Албин, Крејчи Антон, Крстановић Ристо, Крстић Владимир, Крстић Зарије, Крстић Милутин, Кунтарић Анте др., Куњашић Јоахим, Лазаревић Теодосије К., Леушић Ђуро др., Лисавац Младен др., Лончаревић Иван др., Лончар Иван, Лончар Станко, Лукић Живан др., Лулић Петар, Макар Дако, Маринковић Војислав др., Марјан Ђуро, Марјанац Симо, Марковић Велимир Ж., Марковић Никола, Мastroвић Анте Ф., Матица Павао, Машић Марко, Метикош Милан др., Милутиновић Милорад Ђ., Мисирлић Јован, Митровић Јован Р., Михајловић Илија П., Мохорич Иван, Мравље Милан, Недељковић Урош П., Никић Никола др., Новаковић Тоде др., Нуић Петар др., Намцул Ранко др., Павлич Алојзиј, Парабућски Ђорђе, Пахерник Фрањо, Патригић Љуба, Перић Матеј др., Перић Нинко др., Перко Драгутин В., Петковић Милан, Пешић Милутин, Пивко Љубевит др., Пиштелић Славко, Поповић Димитрије Он., Поповић Добривоје Гер. др., Поповић Душан, Поповић Јефтимије, Поповић Коста др., Прека Никола, Принцип Јово, Пустослемшек Раство, Радић Иван, Радовић Сава др., Рајић Тоша др., Рако Јанко др., Рапе Стане др., Рорбахер Јулијал др., Ружић Виктор др., Савковић Илија, Санто Гавро др., Сарачевић Раденко, Смиљанић Тома др., Спасовић Вукашин, Спахић Владо, Спиндлер Вјекослав, Сршкић Милан др., Стајић Јосип, Стајковић Никола, Станић Андра, Станишић Владимир др., Станојевић Милутин, Стошић Стаменко, Тадић Глигорије др., Теодоровић Војислав, Тешић Максим, Толић Игњат М. др., Томић Јакоб, Труља Станко, Фиданчевић Тома др., Хасанбеговић Авдо др., Хођера Светислав В., Христић Бора, Шурмин Ђуро др.

(После гласања).

Претседник др. Коста Кумануди: Изволите чути резултат гласања. За законски предлог о сузбијању полних болести у начелу гласало је свега 166 народних посланика и сви су гласали »за«.

Прелазимо на претрес у појединостима.

За реч се није јавио нико. Само код § 9 имамо један амандман. Према томе ћемо гласати за поједине параграфе седењем и устајањем. Ко је „за“ изволиће седети, а ко је „против“ нека изволи устати.

Изволите чути чл. 1 по предлогу одборском.

Известилац др. Ђуро Остојић прочита § 1.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина прочитани § 1? (Прима). Објављујем да је § 1 примљен. Изволите чути даље.

Известилац др. Ђуро Остојић прочита § 2.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина прочитани § 2? (Прима). Објављујем да је § 2 примљен. Изволите чути даље.

Известилац др. Ђуро Остојић прочита § 3.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина прочитани § 3? (Прима). Објављујем да је § 3 примљен. Изволите чути даље.

Известилац др. Ђуро Остојић прочита § 4.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина прочитани § 4? (Прима). Објављујем да је прочитани § 4 примљен. Изволите чути даље.

Известилац др. Ђуро Остојић прочита § 5.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина прочитани § 4? (Прима). Објављујем да је прочитани § 5 примљен. Изволите чути даље.

Известилац др. Ђуро Остојић прочита § 6.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина прочитани § 6? (Прима). Објављујем да је прочитани § 6 примљен. Изволите чути даље.

Известилац др. Ђуро Остојић прочита § 7.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина прочитани § 7? (Прима). Објављујем да је § 7 примљен. Изволите чути даље.

Известилац др. Ђуро Остојић прочита § 8.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина прочитани § 8? (Прима). Објављујем да је прочитани § 8 примљен. Изволите чути даље.

Известилац др. Ђуро Остојић прочита § 9.

Претседник др. Коста Кумануди: Код овога параграфа има амандман г. др. Јураја Ценкића, који гласи: »Изузима се случај венчања на самртној постељи. Ако такав мушкарац оздрави, има се у року од три месеца сам дати прегледати.«

Има реч г. Витомир Видаковић, народни посланик.

Витомир Видаковић: Господо народни посланици, молим вас лепо да код овог § 9 застанемо и да размислимо о овој одредби, која финансијски и административно погађа широке масе нашега народа. У нашој држави, господо, закључи се годишње до 200.000 бракова. И ако би, господо, остале одредбе да се плаћају таксе за преглед и за предбрачна уверења, онда би наш народ поред осталог што сада већ морамо да прихватимо и примимо из разлога финансијске нужде и потребе, морао да плаћа сада још једну нову дацију. Господо, у интересу хигијене, у интересу наше расе, у интересу наше државе и нашег друштва прописан је овај закон: У овоме се закону каже да сваки који ступа у брак мора донети уверење којим ће утврдити да не болује ни од какве полне болести. То је једна социјална нужда и социјална потреба. И кад је у интересу наше расе хигијене, и у интересу чистоте наше расе потребно је да сваки који ступа у брак мора бити прегледан, онда је потребно да држава и друштво тај преглед не оптерећују нарочитим трибутом над појединцима. Потребно је дакле да лекари државни и самоуправни лекари врше ове прегледе бесплатно, исто онако, као кад се врши регрутација, исто онако као кад се деца уписују у школу, исто онако као кад се врши пелцовање широких маса народних ради сузбијања разних заразних болести. Зато је, господо, мањина у одбору за проучавање овог законског предлога предложила да овај члан гласи овако:

»Мушко лице које ступа у брак, мора за венчање поднети надлежној власти лекарско уверење из кога ће се видети да не болује ни од једне болести наведене у § 1 овог Закона.

Издавање ових предбрачних уверења врши се бесплатно од стране државних и самоуправних лекара. Лажно уверење издато казниће се по постојећим законским прописима.

Женско лице које зна да је заражено и према околностима то може да претпостави, па ипак закључи брак, казниће се по § 256 Кривичног законика.

Ако верски претставник или претставник грађанске власти не буде добио овакво уверење од лица која желе да ступе у брак, па их ипак венча, казниће се по одредбама § 399 став 1 Крив. законика.»

Молим, да се оваква редакција овога члана прими. Молим господу народне посланике да изволе примити овај предлог одборске мањине.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли г. Министар социјалне политике и народног здравља амандман г. др. Ценкића?

Министар социјалне политике и народног здравља Иван Пуцељ: Прима амандман г. др. Ценкића.

Претседник др. Коста Кумануди: Онда ћемо гласати о § 9 са амандманом г. др. Ценкића. Ако се то не прими, онда ће се гласати § 9 са амандманом г. Витомира Видаковића. Господа која су »за« изволеће седети, а која су »против« изволеће устати. (Већина седи). Већина је седела, према томе § 9 примљен је са амандманом господина др. Ценкића. Изволите чути § 10.

Известилац др. Ђуро Остојић прочита § 10.

Претседник др. Коста Кумануди: Прима ли Народна скупштина § 10? (Прима). Објављујем да је § 10 примљен.

— За овим је Народна скупштина, гласајући седењем и устајањем, усвојила једногласно у појединостима од § 10 до § 20 предлог закона о сузбијању полних болести по предлогу Одбора. —

Претседник др. Коста Кумануди: Тиме је овај законски предлог и у појединостима примљен. Прелазимо сада на коначно гласање у целини. Изволите чути прозивку.

Секретар Гавро Милошевић прозива народне посланике да гласају и они су гласали овако:

Гласали су „за“: Ађић Анте, Алексић Коста, Анђелиновић Гргур Будислав др., Антонијевић Душан, Антуновић Јосип, Ауер Људевит др., Бабамовић Јордан, Баљић Салих, Бараћ Бранко др., Божић Милан, Борисављевић Страхња, Величковић Миладин, Вељковић Вељко, Видаковић Витомир, Видовић Богдан др., Вошњак Богумил др., Вујић Димитрије В., Вукићевић Богић др., Гавриловић Бранислав, Гавриловић Ото, Главички Божидар, Грбић Емилијан, Грђић Васиљ, Грубановић Милан, Давидовић Витомир, Деметровић Јурај, Дервишић Ђулага, Димитријевић Мита, Димитријевић Хаџи-Тодор, Добровић Милан С., Добровољац Милан Ј., Довезенски Јован, Додић Александар-Така, Дошен Мирко др., Дрмељ Алојзиј, Дубоковић Јурај, Ђокић Риста, Ђурић Михаило, Живанчевић Михаило, Живковић Негосим др., Живојиновић Душан, Иваншевић Петар, Иванчевић Душан, Илић Срђа Милан др., Исаковић Мита, Јанковић Велизар др., Јевтић Животије, Јевтић Милутин Ал., Јевтић Михаило Р., Јевтић Радован, Јелић Милутин, Јеличић Божа Ц., Јеремић Живојин, Јовичић Добросав, Каламатијевић Михаило Р., Катич Милош, Каћански Стеван, Ковач Анте Љ., Којић Драгутин др., Костић Драгутин др., Костић Милорад Ј. др., Краљевић Драган др., Крамер Алберт др., Крафт Стеван др., Крстић Михаило В., Крстић Симо, Кујунџић Андрија К., Кујунџић Богољуб К., Кумануди Коста др. (претседава), Куртовић Војко, Куртовић Шукрија, Лазаревић Милован М., Лазаревић Тодор

др., Лазаревић Филип С. др., Максимовић Божидар, Максимовић Стјепан, Маланец Владо др., Маркић Фрањо, Марковић Миленко др., Марковић Милорад П., Матић Ђока Н., Мацековић Матија, Мијић Милан Ђ., Милетић Вјекослав др., Милетић Владислав, Милошевић Гавро, Милошевић Младен П., Милутиновић Милинко Р., Митровић Љубомир М., Михаиловић Светислав др., Мозер Ханс др., Мулалић Мустафа А., Никић Федор др., Никодијевић Аранђел Д., Николић Бранко др., Нинковић Трипко, Остојић Ђуро др., Палачек Иван др., Паранас Шпиро Ф., Перић Миливоје Ђ., Петовар Ловро, Петрак Никола, Петровић Марко, Погачник Виктор, Поповић Милан В., Поповић Милан др., Поповић Светислав др., Праљак Недељко, Прекоршек Иван, Прша Шиме др., Пуцељ Иван Ј., Радивојевић Лазар Љ., Радонић Милан, Радоњић Милан, Савић Аранђел, Савић Сава В., Секулић Милан др., Селић Јоца М., Симић Милорад, Сокић Милоје М., Соколовић Никола, Станојевић Драгомир М., Станојевић Милутин, Стевановић Живојин Ар., Стевановић Милан, Степанов Миливој, Степановић Милан Р., Стефановић Игњат, Стијић Милан др., Стојадиновић Милослав др., Стојковић Милан Ђ. др., Стрзовић Крста, Тонић Тодор, Топаловић Милан, Торомановић Хасан, Трбић Василјие, Трбојевић Урош др., Трифуновић Љубиша, Трпковић Ставра К., Ђирић Ђорђе, Ђирић Стеван, Ђуковић Милан, Узумовић Никола Т., Урек Иван, Урошевић Мирко Ил., Урукало Сергије, Физир Виктор, Фотирић Арса, Хајдињак Антон, Ханжек Лавослав др., Хрибар Никола, Цемовић Филип, Цешкић Јурај др., Церер Антон, Ципушевић Методије, Чорбић Бранко, Чохаџић Хазим, Шарковић Тихомир, Шега Фердо, Шелмић Драгић Н., Шећеров Славко др., Шилеговић Владимир, Шифтар Стеван, Шпајдер Фрањо, Шуменковић Илија др.

Отсутни: Аврамовић Бранко, Аксентијевић Александар, Алиловић Шаџир, Аранђеловић Јован, Бањац Љубомир, Батинић Јозо, Бачић Стјепан др., Бенко Јосип, Бешировић Димитрије Р., Богдановић Исо, Бркић Стјепан, Брушија Радослав, Бугарски Драгутин, Будишин Стеван, Буквић Александар, Буновић Милан, Ваљавец Стјепан, Варда Север, Васиљевић Стојан др., Видић Јеџа др., Гавранчић Отон др., Гајшек Карло, Господиетић Фрања, Грајић Перо, Грба Милован др., Грубер Фрањо др., Даниловић Живко, Драговић Милош П., Дрљача Бранко, Ђорђевић Владимир, Елеговић Иво др., Живановић Милан, Живковић Исидор, Захарић Чедомир, Зељковић Бошко, Земљић Јакоб, Ивандекић-Ивковић Мирко др., Исаковић Миливоје Ђ., Јевремовић Драгољуб др., Јован Адрија, Јовановић Александар, Јовановић Ђока, Јовановић Јова, Кадич Хусеин, Кајмаковић Омер, Кешљевић Никола др., Клици Антон, Кнежевић Ловро, Кнежевић Стијепо др., Ковачевић Драгутин-Карло, Кожул Марко др., Комац Албин, Крејчи Антон, Крстановић Ристо, Крстић Владимир, Крстић Зарије, Крстић Милутин, Кунтарић Анте др., Куњашић Јоаким, Лазаевић Теодосије К., Леушић Ђуро др., Лисавац Младен др., Лончаревић Иван др., Лончар Иван, Лончар Сташко, Лукић Живан др., Лулић Петар, Макар Дако, Маришковић Војислав др., Марјан Ђуро, Марјанац Симо, Марковић Велимир Ж., Марковић Никола, Матровић Анте Ф., Матица Павао, Машић Марко, Метикош Милан

др., Милутиновић Милорад Ђ., Мисирлић Јован, Митровић Јован Р., Михајловић Илија П., Мохо-
рач Иван, Мравље Милан, Недељковић Урош П.,
Никић Никола др., Новаковић Тоде др., Нуић Пе-
тар др., Намцул Ранко др., Павлич Алојзиј, Пара-
бућски Ђорђе, Пахерник Фрањо, Патрновић Љуба,
Перић Матеј др., Перић Нинко др., Перко Дра-
гутин В., Петковић Милан, Петровић Живко др.,
Пешић Милутин, Пивко Људевит др., Пиштелић
Славо др., Поповић Димитрије Он., Поповић До-
бривоје Гер. др., Поповић Душан, Поповић Јефти-
мије, Поповић Коста др., Прека Никола, Принцип
Јово, Пустослемшек Расто, Радић Иван, Радовић
Сава др., Рајић Тоша др., Рако Јанко др., Рапе Ста-
не др., Рорбахер Јулијан др., Ружић Виктор др.,
Савковић Илија, Санто Гавро др., Сарачевић Ра-
денко, Селмановић Алија, Смиљанић Тома др.,
Спасовић Вукашин, Спахић Владо, Спидлер
Вјекослав, Сршкић Милан др., Стажић Јосип, Стај-
ковић Никола, Станић Андра, Станишић Влади-
мир др., Станојевић Милутин, Стошић Стаменко,
Тодић Глигорије др., Теодоровић Војислав, Тешић
Максим, Толић Игњат М. др., Томић Јакоб, Трку-
ља Станко, Фиданчевић Тома др., Хасанбеговић
Авдо др., Хоћера Светислав В., Христић Бора,
Шурмин Ђуро др.

Претседник др. Коста Кумануди: Изволите, го-
сподо, чути резултат гласања. Гласало је свега 164
народних посланика, и сви су гласали „за”. Према
томе је законски предлог о сузбијању полних бо-
лести коначно примљен у целини и по чл. 64. У-
става биће упућен Сенату на даљи рад.

Са Вашим пристанком, господо народни по-
сланици, ја ћу овај састанак да закључим.

Као дневни ред за наредну седницу предла-
жем Вам:

1) Претрес извештаја Финансијског одбора о
предлогу закона о изменама и допунама Закона
о непосредним порезима, Закона о скупном поре-
зу на пословни промет и Закон о порезу на неже-
њена лица и пореском ослобођењу лица са деве-
торо и више деце;

2) Претрес извештаја Финансијског одбора о
предлогу закона о изменама и допунама Закона о
таксама;

3) Претрес извештаја Финансијског одбора о
предлогу закона о изменама и допунама Закона
о државној трошарини;

4) Претрес извештаја Финансијског одбора о
предлогу закона о изменама и допунама чл. 29, 34,
40, 43, 56 и 166 Царинског закона;

5) Претрес извештаја Финансијског одбора о
предлогу закона о изменама и допунама у Закону
о исплати ратне штете, о Уредби о 7% Инвестици-
оном зајму од 500 милиона динара, у Правилнику
о финансијској ликвидацији аграрних односа у
Босни и Херцеговини и у Закону о финансијској
ликвидацији оштета за беглучке земље у Босни и
Херцеговини.

Прима ли Народна скупштина овај дневни
ред? (Прима).

Данашњи састанак закључујем, а идући зака-
зујем за сутра у 9 часова пре подне.

Седница је закључена у 18 и 45 часова

П Р И Л О З И

Београд, 24 новембра 1933 год.

СЕНАТ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

СЕНАТ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Бр. 2778.

ГОСПОДИНУ ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ
СКУПШТИНЕ

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

Част ми је известити Вас, да је Сенат Краље-
вине Југославије на своме IV редовном састанку,
одржаном 24 новембра 1933 године по молби књи-
жевника и новинара г. Габршчека Андрије, усво-
јио предлог Закона о досмртном признању пензи-
је Андреју Габршчеку, књижевнику и новинару у
Љубљани, с молбом да га изволите поднети На-
родној скупштини на решење саобразно чл. 64 Ус-
тава Краљевине Југославије.

У прилогу част ми је доставити текст овог за-
конског предлога у редакцији како га је Сенат
усвојио.

Изволите, Господине Претседниче, и овом
приликом примити уверење о моме особитом по-
штовању.

Претседник Сената
Др. Љ. Томашић с. р.

Сазван Указом од 19 октобра 1933 године у редо-
ван сазив за 20 октобар 1933 године на своме IV
редовном састанку, одржаном 24 новембра 1933
године, усвојио је овај

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О
ПРИЗНАЊУ ДОСМРТНЕ ПЕНЗИЈЕ АНДРЕЈУ
ГАБРШЧЕКУ, КЊИЖЕВНИКУ И НОВИНАРУ
У ЉУБЉАНИ

који гласи:

§ 1

Андреју Габршчеку, књижевнику и новинару у
Љубљани, признаје се пензија досмртно, — осим
ако наступе случајеви, под којима се иста губи —
по 3.000 (три хиљаде) динара месечно, без права
на додатак на скупшћу, која му се има рачунати од
дана ступања на снагу овога Закона.

§ 2

О извршењу овога Закона стараће се Мини-
стар финансија.

§ 3

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпи-

ше, а обавезну снагу добија, кад се обнародује у „Службеним новинама”.

§ 1.

Секретар Сената,
А. Алибеговић, с. р.

Претседник Сената,
Др. Љ. Томашић, с. р.

Београд, 25 новембра 1933 год.

СЕНАТ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
Бр. 2779

ГОСПОДИНУ ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ
СКУПШТИНЕ,

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

Част ми је извести Вас, да је Сенат краљевине Југославије на своме IV редовном састанку, одржаном 24 новембра 1933 године, по молби окружног начелника у пензији и сенатора г. Гаврила Церовића, усвојио предлог Закона о изванредном признању година државне службе Церовићу Гаврилу, с молбом да га изволите поднети Народној скупштини на решење саобразно чл. 64 Устава Краљевине Југославије.

У прилогу част ми је доставити текст овог законског предлога у редакцији како га је Сенат усвојио.

Изволите, Господине Претседниче, и овом приликом примити уверење о моме особитом поштовању.

Претседник Сената,
Др. Љубомир Томашић с. р.

СЕНАТ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Сазван Указом од 19 октобра 1933 године у редован сазив за 20 октобар 1933 године, на своме IV редовном састанку, одржаном 24 новембра 1933 године, усвојио је овај

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О
ВАНРЕДНОМ ПРИЗНАЊУ ГОДИНА ДРЖАВНЕ
СЛУЖБЕ ЦЕРОВИЋУ ГАВРИЛУ

који гласи:

Признаје се Церовићу Гаврилу, окружном начелнику у пензији, изузетно од прописа Закона о чиновницима од 31 марта 1931 године, у године ефективне државне службе за пензију и за напредовање шест година и два дана, за које је време био ван државне службе, због осуде у „Бомбашкој афери” у Црној Гори.

Ово му се време признаје с правом на повећану пензију која ће му се обрачунати према ранијем времену државне службе и овом које му се овим Законом признаје, с тим да нема права новчане накнаде за протекло време.

§ 2

О извршењу овог Закона стараће се Министар финансија.

§ 3

Овај Закон ступа у живот кад га Краљ потпише, а обавезну снагу добија, кад се обнародује у „Службеним новинама”.

Секретар Сената,
А. Алибеговић, с. р.

Претседник Сената,
Др. Љ. Томашић, с. р.

КРАЉЕВИНА ЈУГОСЛАВИЈА
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
УПРАВНО ОДЕЉЕЊЕ/III
III бр. 40. 172
23 новембра 1933 год.
Београд

ГОСПОДИНУ
ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

У прилогу под ./ част ми је доставити Вам пројекат закона о изменама и допунама у Закону о држављанству од 21 септембра 1928 године. У исто време част ми је у прилогу под ./ послати Вам Указ којим сам на основу чл. 63 Устава овлашћен да тај законски предлог поднесем Народној Претставништву на решење.

Министар унутрашњих послова,
Жив. А. Лазич, с. р.

МИ
АЛЕКСАНДАР I
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

На предлог Нашег Министра унутрашњих послова, а на основу члана 63 Устава

ОВЛАШЋУЈЕМО:

Нашег Министра унутрашњих послова да поднесе Народној Претставништву на решење Предлог закона о изменама и допунама у Закону о држављанству од 21 септембра 1928 године. Наш Министар унутрашњих послова нека изврши овај Указ.

28 новембра 1933 год.
у Београду
Министар унутрашњих послова,
Жив. А. Лазич, с. р.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА У ЗАКОНУ О
ДРЖАВЉАНСТВУ ОД 21 СЕПТЕМБРА 1928
ГОДИНЕ

§ 1

На место ранијег става четвртог § 55 Закона о држављанству долази следећа одредба као нов став четврти:

Несловени који су у смислу другог става овог параграфа постали држављани Краљевине, престају то бити ако после ступања на снагу овог Закона па све до 1 новембра 1938 године изјаве код надлежне опште управне власти првог степена или пак код којег нашег дипломатског или консуларног претставништва на страни да иступају из држављанства. Пријаве које су поменутим властима, као и дипломатским или консуларним претставништвима поднете од стране тих лица после 1 новембра 1933 године па до ступања на снагу овог Закона, сматраће се као благовремено поднесене.

§ 2

Овај Закон ступа у живот и добија обавезну снагу кад се обнародује у „Службеним новинама“.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Уз Закон о изменама и допунама у Закону о држављанству од 21 септембра 1928 године.

Закон о држављанству од 21 септембра 1928 године (§ 55 ст. 4) предвиђао је да несловени који су у смислу другог става истог параграфа постали држављани Краљевине Југославије престају то бити ако у року од 5 година од ступања на снагу овог Закона изјаве код надлежне опште управне власти да иступају из држављанства.

У питању су они турски поданици који су 25 августа 1913 године били житељи које општине на територији присаједињеној од стране Краљевине Србије, као и они који су били 8 новембра 1913 године житељи које општине на територији анектираној од пређашње Краљевине Црне Горе, и који су то остали до 1 децембра 1918 године. Овој одредби истекао је рок 1 новембра 1933 године.

Међутим, осећа се потреба да важност исте

одредбе потраје још неко време, те да се омогући ликвидирање питања која се по томе појављују и изазивају и дипломатска расправљања.

Сем тога истиче се да код наших дипломатских претставништва и консуларних заступстава има већи број таквих изјава које без изричне законске одредбе уопште не могу доћи у обзир нити бити третираны као правилно предате кад је ранија одредба предвиђала подношење изјава само опште управним властима првог степена. Овим законом предвиђено је да се ове пријаве могу подносити и нашим дипломатским и консуларним претставницима на страни.

Београд, 7-ХИ 1933 год.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
Пов. Бр. 24147

Моли се хитност за овај предлог Закона.

ГОСПОДИНУ ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ
СКУПШТИНЕ

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

У прилогу ./1 част нам је доставити Вам оригинални Указ Његовог Величанства Краља од 21 новембра 1933 године, којим смо овлашћени у смислу члана 63 Устава Краљевине Југославије да можемо поднети на решавање Народном Претставништву Предлог закона о Споразуму постигнутом између Краљевине Југославије и Краљевине Италије о приступању преговорима за ревизију Уговора о трговини и пловидби од 14 јула 1924 године и његовог Допунског споразума од 25 априла 1932 године, као и о измени његових отказних рокова.

У прилогу ./2 част нам је доставити Вам образложење са десет примерака предлога закона о коме је реч, с молбом да исти изволите изнети на решавање пред Народну скупштину.

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом уверење о нашем особитом поштовању.

Министар трговине и индустрије,
Др. И. Шуменковић, с. р.
Министар иностраних послова,
Б. Д. Јевтић, с. р.

МИ
АЛЕКСАНДАР I
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

На предлог Нашег Министра трговине и индустрије и Нашег Министра иностраних послова, а по саслушању Нашег Министарског савета, решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш Министар трговине и индустрије и Наш Министар иностраних послова да могу, на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије, поднети Народном Претставништву на решавање:

Предлог закона о Споразуму постигнутом између Краљевине Југославије и Краљевине Италије о приступању преговорима за ревизију Уговора о трговини и пловидби од 14 јула 1924 и његовог Допунског споразума од 25 априла 1932, као и о измени њихових отказних рокова.

Наш Министар трговине и индустрије и наш Министар иностраних послова нека изврше овај Указ.

21 новембра 1933 године
у Београду.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар трговине и индустрије,
Др. И. Шуменковић, с. р.

Министар иностраних послова,
Б. Д. Јевтић, с. р.

(Предлог штампан у „Службеним новинама” за 1933/34 г.).

Београд, 7 XII 1933 год.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
Пов. Бр. 24136

ГОСПОДИНУ ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ
СКУПШТИНЕ

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

У прилогу /1 част нам је доставити Вам оригинални Указ Његовог Величанства Краља од 21 новембра 1933 године, којим смо овлашћени у смислу члана 63 Устава Краљевине Југославије, да можемо поднети на решавање Народном Претстав-

ништву Предлог закона о Протоколу уз Трговински споразум од 29 јула 1933 године, усвојеном разменом нота од 14 септембра 1933 године у Берлину између Краљевине Југославије и Републике Немачке.

У прилогу /2 част нам је доставити Вам десет примерака Предлога закона о коме је реч, са образложењем, с молбом, да исти као хитан изволите изнети на решавање пред Народну скупштину.

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом уверење о нашем особитом поштовању.

Министар трговине и индустрије,
Др. И. Шуменковић, с. р.
Министар иностраних послова,
Б. Д. Јевтић, с. р.

МИ
АЛЕКСАНДАР I
ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ И ВОЉИ НАРОДНОЈ
КРАЉ ЈУГОСЛАВИЈЕ

На предлог Нашег Министра трговине и индустрије и Нашег Министра иностраних послова а по саслушању Нашег Министарског савета решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш Министар трговине и индустрије и Наш Министар иностраних послова да могу, на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије, поднети Народном Претставништву на решавање:

Предлог закона о Протоколу уз Трговински споразум од 29 јула 1933 године, усвојеном разменом нота од 14 септембра 1933 године у Берлину, између наше Краљевине и Републике Немачке.

Наш Министар трговине и индустрије и Наш Министар иностраних послова нека изврше овај Указ.

21 новембра 1933 године
у Београду

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар трговине и индустрије
Др. И. Шуменковић, с. р.

Министар иностраних послова,
Б. Д. Јевтић, с. р.

(Предлог штампан у „Службеним новинама” за 1933/34 год.).

Београд, 8 XII 1933 год.

ГОСПОДИНУ ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ
СКУПШТИНЕ

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
Пов. Бр. 24188

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,
У Прилогу /1 част нам је доставити Вам оригинални Указ Његовог Величанства Краља од 30

октобра 1933 године, којим смо овлашћени у смислу члана 63 Устава Краљевине Југославије, да можемо поднети на решавање Народном Претставништву Предлог закона о Међународној конвенцији о телекомуникацијама са додатком, закљученој и потписаној у Мадриду, 9 децембра 1932 године.

У прилогу /2 част нам је доставити Вам десет примерака горе поменутог Предлога закона са об-

разложењем, с молбом, да исти изволите као хитан изнети на решавање пред Народну скупштину.

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом уверење о нашем особитом поштовању.

Министар саобраћаја,
Лаз. Радивојевић, с. р.
Министар иностраних
послова
Б. Д. Јевтић, с. р.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

По милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије,

На предлог Нашег Министра саобраћаја и Нашег Министра иностраних послова, а по саслушању Нашег Министарског савета решили смо и решавамо :

Овлашћује се Наш Министар саобраћаја и Наш Министар иностраних послова да могу, на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије, поднети Народном Претставништву на решавање:

Предлог закона о међународној конвенцији о телекомуникацијама са додатком, закљученој и потписаној у Мадриду, 9 децембра 1932 године.

Наш Министар саобраћаја и Наш Министар иностраних послова нека изврше овај Указ.

30 октобра 1933 године
Београд.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар саобраћаја,
Лаз. Радивојевић, с. р.

Министар иностраних послова,
Б. Д. Јевтић, с. р.

(Предлог штампан у „Службеним новинама” за 1933/34).

Београд, 8. XII-1933 год.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
Пов. Бр. 24251.

ГОСПОДИНУ ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ
СКУПШТИНЕ

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

У прилогу /1 част нам је доставити Вам оригинални указ Његовог Величанства Краља од 29 новембра 1933 године, којим смо овлашћени у смислу члана 63 Устава Краљевине Југославије да можемо поднети на решавање Народном Претставништву Предлог закона о Међународној конвенцији о унифицираном меничном закону са Анек-

сом I и II и Протоколом; Међународној конвенцији о решавању извесних сукоба меничних закона са Протоколом и Међународној конвенцији о меничним таксама са Протоколом, закљученим и потписаним у Женеви 7 јуна 1930 год.

У прилогу /2 част нам је доставити Вам десет примерака горе поменутог Предлога закона са образложењем, с молбом, да исти изволите као хитан изнети на решавање пред Народну скупштину.

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом уверење о нашем особитом поштовању.

Министар правде,
Б. Максимовић, с. р.

Министар иностраних послова,
Б. Д. Јевтић, с. р.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

По милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије,

На предлог Нашег Министра правде и Нашег Министра иностраних послова, а по саслушању Нашег Министарског савета, решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш Министар правде и Наш Министар иностраних послова, да могу, на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије поднети Народном Претставништву на решавање:

Предлог закона о Међународној конвенцији о унифицираном меничном закону са Анексом I и II и Протоколом; Међународној конвенцији о решавању извесних сукоба меничних закона са

Протоколом, и Међународној конвенцији о меничним таксама са Протоколом, закљученим и потписаним у Женеви 7 јуна 1930 године.

Наш Министар правде и Наш Министар иностраних послова нека изврше овај Указ.

У Београду 29 новембра 1933 године.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар правде,
Б. Максимовић, с. р.

Министар иностраних послова,
Б. Д. Јевтић, с. р.

(Предлог штампан у „Службеним новинама” за 1933/34).

Београд, 16 I 1934 год. Краљевине Југославије и Републике Грчке.

МИНИСТАРСТВО ИНОСТРАНИХ ПОСЛОВА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
Пов. бр. 0933

У прилогу /2 част нам је доставити Вам десет примерака Предлога закона са образложењем о горе поменутој конвенцији, с молбом, да исте изволите изнети на решење пред Народну скупштину.

ГОСПОДИНУ ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ
СКУПШТИНЕ

Изволите примити, Господине Претседниче, и овом приликом уверење о нашем особитом поштовању.

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

У прилогу /1 част ми је доставити Вам оригинални Указ Његовог Величанства Краља од 31 децембра 1933 године, којим смо овлашћени у смислу члана 63 Устава Краљевине Југославије, да можемо поднети на решавање Народном Претставништву Предлог закона о Конвенцији о експлоатацији пруга ваздушног саобраћаја, закљученој и потписаној у Атини, 22. јула 1933 године, између

Министар саобраћаја,
Лаз. Радивојевић, с. р.

Министар војске и морнарице
Армијски ђенерал,
Драг. Ж. Стојановић, с. р.

Министар иностраних послова,
Б. Д. Јевтић, с. р.

МИ

АЛЕКСАНДАР I

по милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије,

На предлог Нашег Министра саобраћаја, Нашег Министра војске и морнарице и Нашег Министра иностраних послова, а по саслушању Нашег Министарског савета, решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш Министар саобраћаја, Наш Министар војске и морнарице и Наш Министар иностраних послова да могу, на основу члана 63 Устава Краљевине Југославије, поднети Народном Претставништву на решавање:

Предлог закона о Конвенцији закљученој 22 јула 1933, између Краљевине Југославије и Републике Грчке о експлоатацији пруга редовног ваздушног саобраћаја.

Наш Министар саобраћаја, Наш Министар војске и морнарице и Наш Министар иностраних послова нека изврше овај Указ.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

31 децембра 1933 године

Министар саобраћаја,
Лаз. Радивојевић, с. р.

Министар војске и морнарице
Армијски ђенерал,
Драг. Ж. Стојановић, с. р.

Министар иностраних послова,
Б. Д. Јевтић, с. р.

(Предлог штампан у „Службеним новинама за 1933/34).

На основу § 6 Закона о продужењу важности Закона о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу од 19 децембра 1932 год., а на предлог Министра трговине и индустрије, Министра правде и Министра финансија, Министарски савет прописију ову

УРЕДБУ О ЗАШТИТИ НОВЧАНИХ ЗАВОДА И ЊИХОВИХ ВЕРОВНИКА

I

Општа наређења

Члан 1

1 — Сваки новчани завод, коме је дозвољено одлагање плаћања у смислу § 5 Закона о заштити земљорадника од 19 априла 1932 године, или који се је користио Уредбом о регулисању исплате улога од 26 децембра 1932 године, дужан је у року од три месеца од дана ступања на снагу ове Уредбе поднети Министру трговине и индустрије молбу:

- а) да му се одобри одлагање плаћања; или
- б) да му се одобри санација; или
- в) да му се одобри ванстечајна ликвидација завода.

2 — То исто може за време важења ове Уредбе замолити сваки други новчани завод, који би дошао у тешкоћу плаћања.

3 — Ако новчани завод који се је користио заштитом по Уредби донетој на основи § 5 Закона о заштити земљорадника или по Уредби о регулисању исплате улога, не стави предлог за једну од мера наведених у ставу 1 у року, одређеном у томе ставу, онда заштита за тај завод по истеку тога рока престаје.

Члан 2

1 — Молби у смислу члана 1 морају се приложити биланс и сва документа потребна за несумњиво утврђење стања новчаног завода. Министар трговине и индустрије прописаше правилником обрасце за састав биланса.

2 — Молбу ће потписати сви чланови управног и надзорног одбора, који за истинитост навода и података одговарају како материјално тако и кривично (члан 45).

3 — Молби за одлагање плаћања или за санацију има се приложити нацрт пречишћеног биланса. За састав тога нацрта вреде наређења члана 13 до 16. Молби за одлагање плаћања има се поред тога приложити још и отплатни план (члан 21), а молби за санацију план санације.

4 — Кад новчани завод, који се није користио заштитом по § 5 Закона о заштити земљорадника од 19 априла 1932 године или по Уредби о регулисању исплате улога од 26 децембра 1932 године, поднесе Министру трговине и индустрије молбу да му се одобри одлагање плаћања или санација, може подношење ове молбе уз доказ тога подношења и уз прилог овереног преписа те молбе јавити своје надлежном суду. Од дана учињења привјаве суду па све док се не донесе одлука по поменутој молби, не могу се против таквог завода предузимати никакве мере за извршење ни за обезбе-

ђење, нити се може над имовином његовом да отвори стечај; изузимајући за нова потраживања од новчаних завода који се користе заштитом по § 5 Закона о заштити земљорадника од 19 априла 1932 године или по Уредби о регулисању исплате улога од 26 децембра 1932 године.

Члан 3

Одлуке по молбама из члана 1 доноси Министарски савет по предлогу Комитета министара Тај Комитет сачињавају Министар трговине и индустрије, Министар правде и Министар финансија.

Члан 4

Министар трговине и индустрије може пре него што упути предмет Комитету министара наредити преглед новчаног завода, који је поднео молбу у смислу члана 1 ради утврђења фактичног стања тога завода, као и саслушати Саветодавни одбор за банкарство при Министарству трговине и индустрије.

Члан 5

Ако се по извршеном предлогу покаже, да новчани завод, који је тражио дозволу одлагања плаћања, није активан, Министар трговине и индустрије известиће о томе завод, одређујући му рок од 30 дана да се изјасни да ли и које мере санације тражи (чл. 2 став 3). Ако завод на време затражи санацију, поступиће се по чл. 3, у противном случају Министарски савет наредиће ликвидацију завода. Исто тако ће Министарски савет наредити ликвидацију, ако не одобри санацију завода.

Члан 6

1 — Против одлука донесених у смислу чл. 3 и 5 нема места тужби Државном савету.

2 — Одобрење одлагања плаћања или санације даје се под условом да на то пристане збор (главна скупштина) деоничара, односно другара друштва са ограниченом одговорношћу. За закључак збора довољна је апсолутна већина гласова претстављених на збору. Код штедионица потребно је одобрење самоуправног тела (бачовине, општине и т. д.), односно удружења, које јемчи за обавезе штедионице.

Члан 7

1 — При отсеку за кредитне установе и осигурање Министарства трговине и индустрије установљује се Инспекторат, коме спада у задатак да управља прегледима предвиђеним у чл. 4 и 26. За вршење тих прегледа Народна банка, Поштанска штедионица и Државна хипотекарна банка ставиће на расположење Министру трговине и индустрије потребан број оних чиновника, којима ти заводи иначе поверавају вршење прегледа. Тај број одредиће Министар трговине и индустрије по споразуму с министром који врши надзор над дотичном установом.

2 — За покриће трошкова Саветодавног одбора и Инспектората дужни су сви новчани заводи који подлежу надзору министра трговине и индустрије или бана, плаћати годишње ону суму коју одреди Министар трговине и индустрије. Та сума не може премашати 0,5 од хиљаде уплаћеног капитала

и резерви исказаних у билансу појединог новчаног завода. Ова ће се сума уносити у фонд за надзор над новчаним заводима, који ће се установити код Државне хипотекарне банке. Фондом рукује Министар трговине и индустрије.

Члан 8

1 — Чланови Управног и Надзорног одбора новчаних завода над којим се врши преглед као и директори и остали намештеници завода дужни су ставити на расположење прегледачима књиге, преписку, списе (потребан докуменат) и сав остали материјал за преглед завода, кад од њих то затраже прегледачи, као и њима дати сва остала потребна обавештења.

2 — Несугласице између прегледача и органа завода у погледу стављања на расположење књига и т. д. и давања обавештења решава коначно Инспекторат.

Члан 9

Преглед ће се вршити комисијски. Комисија се мора састојати од најмање три члана. Комисија ће при процени заводске имовине по потреби употребити и лица којима су добро познате прилике места у којем завод ради. У своме извештају комисија је дужна тачно навести процену појединих ставова активе, а о утврђивању вредности важнијих ставова активе комисија ће водити посебне записнике, које ће приложити своме извештају.

Члан 10

Прегледачи и сви остали, који учествују у раду ско прегледа, дужни су вршити поверени им посао савесно и брижљиво. Они су дужни чувати као службену тајну све оно што буду сазнали приликом вршења прегледа.

Члан 11

Ближе одредбе о вршењу прегледа новчаног завода прописане правилником Министар трговине и индустрије.

Члан 12

1 — Ако се преглед не обави како то ова Уредба и правилник поменути у чл. 11 наређују, а нарочито ако се о ревизији да неистинит извештај или се у њему прећуте или изопаче важне околности, они који су у прегледу сарађивали, уред одговорности по прописима грађанског права, одговарају и кривично (чл. 45).

2 — Исто тако одговара материјално и кривично (чл. 47) онај ко повреди дужности службене тајне (чл. 10) или се неовлашћено служи оним што буде дознао приликом вршења прегледа.

II

Заједничка наређења за одлагања плаћања и за санацију

Члан 13

1 — Новчани завод који жели да се служи било одлагањем плаћања било санацијом мора пре свега у циљу пречишћавања биланса отписати губитке употребом резервног фонда и других резерви. Од тога се изузимају резерве за пензију и

добротворне сврхе у корист заводских намештеника и радника.

2 — Ако отпис резерви није довољан за покриће губитака, завод ће се у ту сврху користити мерама поменутим у чл. 14 става 1 бр. 1 и 2. Кад није ни то довољно за покриће губитака, отписане се и сама основна главница, уколико је то потребно.

Члан 14

Заводу који тражи одлагање плаћања или санацију могу се одобрити:

1 — валоризација непокретне имовине;

2 — билансирање државних папира и папира, за које је држава преузела гаранцију, по цени коштања;

3 — издавање задужница обезбеђених залогом на непокретној имовини завода или на тражбинама обезбеђеним хипотеком;

4 — финансијске олакшице за мере поменуте под бр. 1 до 3;

5 — олакшице за случај спајања (фузије) с којим другим друштвом.

Члан 15

1 — Непокретнине заводске могу се валоризирати до износа стварне вредности на дан валоризације. Вишак, који се показује између цене, којом су до тада непокретнине биле унесене у биланс, и цене утврђене на основу валоризације, употребити се у првом реду за покриће губитака, уколико се губици нису могли покрити отписима у смислу чл. 13 става 1. Ако се након покрића тих губитака покаже још какав вишак, тај се вишак има унети у посебан фонд за покриће штета приликом реализовања активе, које би после настале.

2 — Завод, који жели да се користи овом валоризацијом, мора извршити процену својих непокретнина и ту процену приложити молби за одобрење одлагања плаћања, односно санације (чл. 2). Министар трговине и индустрије може паредити испитивање извршене процене путем ревизијске комисије, чији трошак сноси завод.

Члан 16

Државни папири као и други папири од вредности, за које је држава преузела гаранцију, могу се, ако су прибављени за трајни пласман, валоризирати по цени коштања, ако је она већа од берзанске цене на дан валоризације, али не преко номиналне вредности. О питању да ли су папири прибављени за трајни пласман као и о питању по којој су цени прибављени решава Министар трговине и индустрије. Против његовог решења нема тужбе Државном савету.

Члан 17

1 — Заводу може се одобрити и издавање задужница на подлози његових непокретнина и хипотека као и одобрење да могу ове задужнице употребити за исплату старих потраживања (чл. 20).

2 — Задужнице се могу издавати највише до 25% вредности поменутих објеката, разумевајући овде вредност по одбитку терета који се на њима налазе (чиста вредност). Задужнице морају носи-

та најмање 5% камате, а морају се амортизовати најдуже за 20 година.

3 — Задужницама могу се исплатити стара потраживања само уколико веровници хоће да их приме.

4 — Завод који тражи одобрење за издавање задужница мора Министру трговине и индустрије поднети процену непокретнина, које имају да служе као подлога за задужнице, и амортизациони план. Министар трговине и индустрије може извршити испитивање извршене процене путем ревизијске комисије, чији трошак сноси завод.

Члан 18

1 — За мере поменуте у чл. 13 до 17 одобрите се заводу ове финансијске олакшице:

1) Ослобођавају се порезе сви отписи и све валоризације по прописима овог отсека;

2) Ослобађа се такса издавање задужница по чл. 17.

3) Ослобађају се порезе и такса ма које врсте, изузев таксе за поднеске ради уписа у трговачки регистар, спајање (фузија) новчаних завода међу собом као и њима афилираних предузећа, који постоје у облику деоничких друштава или друштава са ограниченом одговорношћу, рачунујући овамо и издавање нових деоница односно признавање нових удела; повишење основне главнице примајућег друштва у циљу спровођења спајања; пренашање имовине примљених друштава као и уписивање права примљених друштава у јавним књигама и регистрима на фирму примајућег друштва.

Члан 19

Министар трговине и индустрије прописује правилником ближе одредбе о спровођењу појединих мера предвиђених прописима предходних чланова.

III

Одлагање плаћања

Члан 20

1 — Одлагање плаћања може се одобрити најдаље за пет година. Изузетно, Министарски савет може по предлогу Комитета министара (чл. 3) одобрити дужи рок заводу, у чијој се активи налазе знатна потраживања, чија је исплата другим прописима одложена, односно везана за дуже рехове.

2 — Одлагање плаћања односи се само на стара дуговања заводска, тј. на оне дугове завода који су настали до дана одобрења одлагања по овој Уредби, односно до дана првобитног одлагања одобреног на основу § 5 Закона о заштити земљорадника од 19 априла 1932 године или Уредбе о регулисању исплате улога од 26 децембра 1932 године.

3 — Од одлагања су изузета: потраживања Народне банке, Поштанске штедионице, Државне хипотекарне банке као и све јавне дажбине.

Члан 21

1 — Завод који тражи одлагање плаћања има да приложи својој молби предлог плана по којем

мисли подмирити своја стара дуговања.

План се мора подносити бар на једну годину ако не обухвата цео рок, за који је одобрено одлагање плаћања; предлог плана за најмање једну целу годину мора се поднети бар два месеца пре истека последње године, за коју је план већ одобрен. Министарски савет ће донети одлуку по поднетом предлогу плана. Ако завод предлог плана не поднесе на време, план ће заводу одредити Министарски савет на предлог Комитета министара. За сваку измену плана потребно је одобрење Министарског савета.

2 — Потраживања обезбеђења залозима или утужена морају у погледу начина исплате бити изједначена са осталим потраживањима.

3 — Ако који веровник не подигне оброк потраживања који му припада по поменутом отплатном плану, тај део потраживања пренеће се у корист тог веровника у рачун нових дуговања, за која не важи одлагање.

4 — У којој ће се мери заводски дужници моћи код исплате заводских потраживања послужити ради пребијања старим потраживањима према заводу, регулисаће се посебном уредбом.

Члан 22

Стопу за камате за старе улоге на штедњу по књижицама и по текућим рачунима одредиће Министар трговине и индустрије. Али она не може бити већа од 5% годишњег бруто. Ако је уговорена нижа камата, вреди она.

Члан 23

1 — За вршење надзора над радом новчаног завода, коме је одобрено одлагање плаћања, може Министар трговине и индустрије поставити комесара.

2 — Спорове између комесара и заводских органа решава Министар трговине и индустрије.

3 — Кад комесар нађе, да је који закључак органа завода противан правилима завода или наређењима ове Уредбе или постојећим законима, може га обуставити од извршења. Комесар је дужан о томе одмах известити Министра трговине и индустрије, који ће донети решење у року од 15 дана. Ако Министар трговине и индустрије у том року не донесе решење, закључак се може извршити.

4 — Против одлука Министра трговине и индустрије, донетих у смислу наређења овог члана нема места тужби Државном савету.

Члан 24

Одлука Министарског савета, којом се одобрава одлагања плаћања, има се објавити (чл. 54). У исто време и на исти начин објавиће се и одобрени отплатни план. Поред тога одлука ће се и уписати у трговачки регистар. Ако завод има непокретнина, забележиће се ова одлука и у јавним књигама, које се воде о тим непокретнинама.

Члан 25

За време трајања одлагања плаћања могу се само они оброци старих потраживања (чл. 20) ужити, у погледу којих је по отплатном плану већ наступио рок исплате. За ове оброке може се и за време трајања одлагања тражити обезбеђење. И-

сто тако може се и ради њихове наплате против завода и за време трајања одлагања водити извршење (оврха).

Члан 26

1 — Министар трговине и индустрије може за време трајања одлагања наредити поновни преглед стања завода. Ако се по поновном прегледу покаже, да завод није више активан, одредиће се према приликама појединог случаја, или његова санација или његова ликвидација. Санација се може одредити само по пристанку завода (чл. 6).

2 — Министарски савет може по предлогу Комитета министара (чл. 3), и осим случајева поменутих у првом ставу, пре истека рока за који је одлагање плаћања одобрено, на тражење завода укинути одлагање, ако то више није потребно.

Члан 27

Завод коме је одобрено одлагање плаћања не може тражити више од једне трећине дуга годишње на име отплате за потраживања која нису већа од 10.000 динара, од оних својих дужника трговаца и занатлија које набраја члан 42, група II бр. 2 а), 4, 5, 6 и група III Закона о непосредним порезима.

Члан 28

Јемци и садужници завода, коме је одобрено одлагање плаћања, не одговарају за обавезе завода строжије него сам завод, ако је завод главни дужник.

Члан 29

Министар трговине и индустрије може прописати ближе одредбе о раду новчаног завода, коме је одобрено одлагање као и о дужностима комесара одређеног за вршење надзора над таквим заводом. За комесара по одредбама ове Уредбе може бити постављен и судија, а по претходном пристанку Министра правде.

IV

Санација

Члан 30

1 — Новчаном заводу који је остао пасиван, пошто је по наређењима члана 13 отписао целу основну главницу, може се, ако важни привредни интереси захтевају одржање тога завода, у циљу санације одобрити поред мера предвиђених у чл. 13 до 18 и претварање једног дела старих потраживања заводских веровника (чл. 20) у деонице или у ужитнице. Тако претварање старих потраживања у деонице и ужитнице може се одобрити или само у сврху покрића губитака или и у сврху повећања сретстава за даљи рад завода.

2 — Министар трговине и индустрије решава, да ли ће се стара потраживања моћи претворити и у ужитнице, у том случају одредиће сразмеру између целокупног износа деоница и ужитница у том заводу. Свакоме од веровника доделиће се деонице и ужитнице у тој сразмери.

3 — Од претварања старих потраживања у деонице и ужитнице изузета су потраживања до

10.000 динара главнице. Осим тога изузимају се од претварања потраживања Народне банке, Поштанске штедионице, Државне хипотекарне банке, јавно правних тела, све јавне дажбине, као и потраживања о којима говори члан 58 ове Уредбе. Претварање осталих старих потраживања може се одобрити највише до 50% износа, с којим старо потраживање прелази 10.000 динара.

4 — Претварање старих потраживања у деонице и ужитнице може се одобрити само и у колико на то пристане већина веровника чија потраживања нису изузета од претварања. У том ће циљу завод позвати веровнике преко новина предвиђених за објаве по овој Уредби (чл. 54 став 2) и то три пута у размацима, који не могу бити краћи од 8, ни дужи од 15 дана, да у року од месец дана, рачунајући од дана треће објаве, суду у чијем је трговачком регистру друштво уписано (чл. 54 став 1) доставе своје писмене изјаве да ли пристају на претварање, с тим да се они, који не би на време поднели своје писмене изјаве, при утврђивању већине неће узети у обзир. Ако веровник има свој улог или рачун код подружнице друштва, пријаву ће поднети среском суду у чијем се подручју налази та подружница. Потпис на изјави мора бити надлежно оверен. Суд ће пријаве проверити по књигама завода, односно подружнице, а несугласице решити у ванпарничном поступку. Ове изјаве слободне су од сваке таксе. Суд подружница доставиће по истеку поменутог рока проверене изјаве списком суду у чијем је трговачком регистру друштво уписано. Тај суд ће по истеку поменутог рока на основу проверених пријава одлуком утврдити да ли је већина веровника, рачунајући по износу потраживања, пристала на претварање или не. Правоснажну одлуку суд ће доставити заводу. Против одлуке суда о несугласицама нема правног лека. Али ова одлука суда вреди само за питања да ли и с којим износом веровник може гласати, а не да ли и у којој висини њему припада потраживање.

Члан 31

1 — Изузетно, Министарски савет може по предлогу Комитета министара (чл. 3) из нарочито важних разлога одобрити претварање старих потраживања у деонице и ужитнице и заводу који је отписао бар 80% основне главнице, јер је то по отпису резерви (чл. 13 став 1) и по валоризацији (чл. 14 број 1 и 2) било довољно за покриће тих губитака. У таквом случају даће се старим веровницима за њихова потраживања првенствене деонице, (приоритетне акције) односно, ако Министар трговине и индустрије одобри да се један део старих потраживања претвори у ужитнице, првенствене ужитнице. Старим деоничарима замениће се у таквом случају старе деонице новим, у сразмери неотписаног дела према целокупном износу досадашње основне главнице.

2 — Првенствено право првенствених деоница биће у томе:

1) што се на остале деонице неће моћи дати дивиденда, докле првенственим деоницама није припало бар 5% дивиденде;

2) што остале деонице неће моћи учествовати у подели чисте имовине, докле првенствене део-

нице нису измирене у износу своје номиналне вредности.

3 — Првенствене ужитнице имаће при подели добити исто првенство као и првенствене деонице.

Члан 32

1 — Деонице и ужитнице додељене старим веровницима за њихова потраживања сматраће се да су уплаћене у готовом новцу.

2 — Залог и друга обезбеђења дата од стране завода за које од старих потраживања вредиће за онај део, који је остао непретворен у деонице или ужитнице.

3 — Наређења претходних ставова овога члана као и наређења члана 30 и 31 сходно вреде и за друштва са ограниченом одговорношћу.

Члан 33

1 — Одобрење за претварање улога у деонице и ужитнице садржи у себи и одобрење за сразмерно повишење главнице и за потребне измене правила.

2 — Новчани завод, кад добије одобрење за претварање старих потраживања у деонице и ужитнице, закључиће у књигама потраживања са даном добивеног одобрења. Сем тога дужан је у року од месец дана до дана добивеног одобрења три пута у размацама који не могу бити краћи од 3 дана, а ни дужи од 15 дана, објавити добивено одобрење и позвати старе веровнике, да у року од два месеца у замену за своја потраживања приме деонице и ужитнице, јер ће се по истеку овога рока неподигнуте деонице и ужитнице депоновати код Народне банке или Државне хипотекарне банке или Поштанске штедионице. По истеку поменутог рока завод ће код банке, назначене у позиву, за сваког од веровника депоновати припадајуће му деонице и ужитнице, које не би подигао. Уз сваки депозит мора бити назначено име онога коме депозит припада, а ако се ради о улогу на доносиоца, онда број уложне књижице. Оваквом предајом односно депоновањем деоница сматраће се, да је завод извршио за толико повишење своје главнице.

3 — Пошто је завод поступио по претходном ставу, Управни одбор завода дужан је у року месеца дана сазвати деоничаре на скупштину ради избора новог управног и надзорног одбора. Стари деоничари немају право гласа, ако је основна главница у целости отписана, а ако није, имају право гласа у сразмери поменутој у члану 31 став 1.

4 — Повишење главнице издавањем нових деоница и ужитница у вези са претварањем старих потраживања у деонице и ужитнице ослобађа се таксе сваке врсте, изузев таксе ради уписа у трговачки регистар.

Члан 34

1 — Заводу којем је одобрена санација може се поред мера, о којима је била реч у претходним члановима, одобрити и одлагање исплате старих дуговања, ако је то према приликама дотичног случаја потребно за одржавање завода.

2 — И у овом случају ће се сходно примењивати прописи члана 20 до 28 осим оних којима се прописује да завод мора бити активан.

V

Ванстечајна ликвидација.

Члан 35

1 — У колико нису измењена наређењима овога отсека и у ванстечајној ликвидацији вреде наређења закона и правила о ликвидацији. Но члановима друштва не може се пре измирења свих обавеза завода на основу чланства ништа плаћати.

2 — Новчаном заводу, чија је ликвидација одобрена, Министар трговине и индустрије може поставити комесара.

3 — Комесару спада у задатак, да надзирава спровођење ликвидације, уколико се она не обавља код суда, и да врши друге послове, поверене му наређењима овога отсека.

4 — Прелаз у ликвидацију објавиће се на видном месту у свим просторијама завода, које службе саобраћају са публиком.

Члан 36

1 — Министар трговине и индустрије може управу завода уклонити са дужности и предати њене послове комесару докле не буду постављени ликвидатори. Противу такве одлуке нема тужбе Државном савету. Остали органи завода у том случају могу своју дужност вршити само по пристанку комесара.

2 — Комесар у том случају ће пријавити своје постављење надлежном суду ради уписа у трговачки регистар, и објавиће га на видном месту у свим просторијама завода, које службе саобраћају са публиком.

Члан 37

1 — Управа односно комесар (чл. 36 став 1) ће без одлагања одредити што је према законима и правилима потребно, да се изабере односно поставе ликвидатори. Број тако постављених или изабраних ликвидатора не може бити већи од пет. Исти број ликвидатора изабраће веровници по поступку за који ће Министар трговине и индустрије у споразуму са Министром правде прописати Правилник.

2 — Министар трговине и индустрије може на место ликвидатора изабраних или постављених по ставу 1, или поред њих, поставити и друге ликвидаторе, првенствено из реда улагача и других веровника завода. Он може ликвидацију поверити и којем другом новчаном заводу.

3 — Пре постављања ликвидатора по ставу 2 Министар трговине и индустрије ће саслушати веровнички одбор, ако он већ постоји. И веровнички одбор може предложити да се извесна лица поставе или уклоне као ликвидатори.

4 — Награду ликвидаторима одређује Министар трговине и индустрије по саслушању веровничког одбора.

Члан 38

1 — Ликвидатори ће почетни ликвидацијски биланс поднети на одобрење збору деоничара (другара) кога ће без одлагања сазвати, као и веровничком одбору ако он већ постоји. Одобрени биланс поднеће ликвидатори Министру трговине и индустрије и то преко комесара, ако је постав-

љен. Но Министар трговине и индустрије може наредити да му се биланс поднесе и без поменутог одобрења.

2 — Код штедионица, биланс пре подношења Министру трговине и индустрије, мора се поднети оне на изјаву ко за обавезе штедионице јемчи. Ако се тај не изјасни за петнаест дана од доставе, биланс ће се без ове изјаве поднети Министру трговине и индустрије.

3 — У току ликвидације ликвидатори ће, ако правила, закључак збора или Министар трговине и индустрије не одреде краће рокове крајем сваких шест месеци, рачунајући од дана ступања на дужност подносити биланс и извештај о стању ликвидације као и своје предлоге (став 1 и 2).

Члан 39

1 — Ликвидатори ће без одлагања три пута у размацима, који не могу бити краћи од осам дана ни дужи од једног месеца, објавити, да је завод прешао у ликвидацију. Истим објавама позваће се веровници да сва своја потраживања пријаве у року до три месеца. Познати веровници ће се напосе обавестити у том смислу, изузев веровнике по уложним књижицама.

2 — Веровници по уложним књижицама не морају пријавити та своја потраживања, осим ако траже бољи исплатни ред, но што им припада по § 51 тачка 2 Стечајног закона, или захтевају више од износа на који, са још неуписаном каматом, гласи књижица, или остварују која посебна права, која нису видна по књижици.

Члан 40

Непокретнине ликвидатори продаће јавном дражбом. На други начин могу их уновчити само ако правила или закључак збора то допуштају, а на то пристају и веровнички одбор и комесар, ако је постављен. То нарочито вреди и за отуђење целе имовине завода са активом и пасивом. У том случају за закључак збора потребно је три четвртинска већина гласова представљених на збору, као и пристанак три четвртине гласова веровничког одбора, а код штедионица пристанак онога који јемчи за обавезе штедионице.

Члан 41

1 — Код завода у ликвидацији поставиће се веровнички одбор, који се састоји највише из 11 чланова.

2 — Веровнички одбор бирају веровници под претседништвом комесара, а ако комесар није постављен, под претседништвом судије кога одреди претседник суда надлежног за стечај новчаног завода. У њему морају бити по сразмери удела у целокупној пасиви заступљене разне скупине веровника, као што су мањи и већи улагачи на штедњу по књижицама и текућим рачунима, веровници по другим текућим рачунима, хипотекарни веровници, веровници по меницама и т. д.

3 — Ближе одредбе за састав, избор и организацију веровничког одбора прописале Министар трговине и индустрије правилницима, а по саслушању Саветодавног одбора. Правилници могу бити општи или за поједине гране завода, као што су банке, штедионице итд. Министар трговине и индустрије може посебне одредбе прописати и

за поједине заводе.

4 — Одбор веровника, поред других задатака које му налаже ова Уредба, даје ликвидаторима савете, надзирава и убрзава њихов рад и одобрава ликвидацијске билансе и извештаје и даје своје мишљење о предлозима ликвидатора.

Члан 42

1 — Ако деонице завода нису још потпуно уплаћене, ликвидатори ће од сваког деоничара у границама његове, правилима и законима одређене, а још неиспуњене обавезе, наплатити сразмеран део, колико је то потребно ради измирења веровника. Ако завод има деоница разних родова, прво ће се наплаћивати по деоницама, којима не припада првенство у погледу поделе друштвене имовине. Неисплаћени део улога по деоници може се наплатити и ако још није истекао законном или правилима или закључком збора одређени рок плаћања. То сходно вреди и за друштва са ограниченом одговорношћу.

2 — Код штедионица ликвидатори ће остварити јемство онога који по статуту јемчи за обавезе штедионица. Начин остваривања тог јемства прописале Министар трговине и индустрије по споразуму са Министром финансија и унутрашњих послова за сваку штедионицу напосе, а по саслушању јемца, комесара ако га има, ликвидатора и веровничког одбора, ако је већ постављен. То вреди и за сваку измену датих прописа.

Члан 43

1 — За ликвидацију, уколико овим отсеком није што друго одређено, сходно вреди наређења Стечајног закона, и то:

1) наређења §§ 10 до 20, 43, 45 до 53, 57, 95 став 5 и 6 реченица 1, 96, 97 и 98, с тим да се на место дана поменутог у §§ 11 и 12 Стечајног закона разуме дан, кога је одређена ликвидација и да у случајевима §§ 96 и 98 на место стечајног судије долази комесар, а ако га нема, у случају § 96 на место судије долази најстарији по годинама живота члан веровничког одбора, а у случају § 98 Министар трговине и индустрије.

2) наређења §§ 117 до 126, но с тим да ће ликвидатори примљене пријаве (чл. 39) са својим изјавама о исправности и о исплатном реду пријављених потраживања поднетих суду, надлежном за стечајни поступак, и да ће суд, чим прими пријаве, одредити рочиште за испитивање потраживања као и да ће се утврђивање потраживања по уложним књижицама, која нису напосе пријављена, вршити по службеној дужности, а на основу књига завода;

3) наређења §§ 136, 140 до 150, с тим да ће се вишак, који би се показао после завршне или накнадне деобе код деоничких друштава и код друштва са ограниченом одговорношћу по постојећим прописима и по правилима употребити за деобу деоничарима односно другарима, а код штедионица предати ономе ко за њене обавезе јемчи према њиховом статуту, ако статутом нешто друго није одређено;

4) наређење §§ 183 до 189, уколико се поступак врши пред судом.

2 — У поступку пред стечајним судом ликвидатори имају дужности управитеља стечајне

масе.

3 — Готов новац улагаће се само код Поштанске штедионице или Државне хипотекарне банке.

4 — Резерве, основане за пензије и добротворне сврхе у корист намештеника и радника завода, не могу се, ако правила друкчије не одређују, употребити ни за измирење веровника ни у смислу става 1 тач. 3, докле се може испуњавати сврха којој су намењене. Такве ће се резерве по свршетку ликвидације претворити у задужбине у смислу одредаба правила бившег завода.

VI

Кривична наређења

Члан 44

Ко као члан управног одбора или којег другог управног органа, као члан надзорног одбора, као ликвидатор, као управљајући чиновник, као заступник или као комесар новчаног завода делом или пропуштањем, учињеним умишљајем, повреди своје дужности и тиме проузрокује, да завод претрпи губитке, услед којих самих или у вези с другим губитцима не може редовно одговарати својим обавезама према веровницима, казниће се, у колико ова повреда дужности не представља кривично дело за које се има строжије казнити, за преступ новчано до 200.000 динара.

Члан 45

Ко као члан управног одбора или којег другог управног органа, као члан надзорног одбора, као ликвидатор, као управљајући чиновник, као заступник, као комесар, или као вршилац прегледа новчаног завода, у записницима о седницама органа завода, у поднесцима управљеним властима, у извештајима о пословима завода, у извештајима о прегледу, у позивима за уписивање деоница или у којим другим саопштењима или позивима умишљајем криво прикаже имовно стање завода или прећути или изопачи чињенице, које су важне за просуђивање имовног стања завода, казниће се, у колико ово дело или пропуштање не представља кривично дело за које се има строжије казнити, за преступ новчано до 100.000 динара.

Члан 46

Ко ма на какав начин умишљајем омета, отежава или спречава извршење прегледа новчаног завода, одређеног на основу наређења ове Уредбе, казниће се, у колико такво дело не представља кривично дело за које се има строжије казнити, за преступ новчано до 50.000 динара.

Члан 47

1 — Ко оно што је као члан управног одбора или којег другог управног органа, као члан надзорног одбора, као ликвидатор, као управљајући чиновник или намештеник у којем другом положају, као заступник, као комесар или као вршилац прегледа новчаног завода сазнао о приликама завода и што би по својој природи требало да остане пословна тајна, саопшти или се с тим неовлашћено служи, казниће се, у колико ово не

представља кривично дело за које се има строжије казнити, за преступ новчано до 50.000 динара, а ако је од тога заиста настала штета за завод, за твором до две године и новчано до 200.000 динара.

2 — Неће се казнити онај који је дело, поминуто у првом ставу, учинио при остваривању свога права или у испуњењу дужности наложене му законом или налогом власти или пошто је разрешен дужности чувања тајне или је то учинио преставком упућеном власти у циљу да се стане на пут неправилном раду.

Члан 48.

1 — Кривична дела из чл. 44 до 47 преступи су у смислу Кривичног законика; за ова дела ће се казнити само ако се односе на новчани завод који се је користио овом Уредбом.

2 — У случајевима чл. 44 до 47 суд може изрећи да осуђеник за одређено време, које не може бити дуже од три године, не може бити члан којег органа или ликвидатор новчаног завода, који има своје седиште или настан у Краљевини Југославији.

Члан 49

Прописи §§ 344, 345, 346, 350, 351, 354, 355 и 356 Кривичног законика вреде и у случају ванстечајне ликвидације по овој Уредби.

Члан 50

Управљајући чиновник у смислу наређења овога отсека је намештеник новчаног завода, коме је, без обзира на службени назив (као што су директор, прокуриса, диригент, диспонт, генерални пуномоћник, репрезентант и слично), поверено вођење свих друштвених послова или појединих грана или подружнице новчаног завода.

VII

Прелазна и завршна наређења

Члан 51

Под новчаним заводом подразумевају се у смислу наређења ове Уредбе новчане установе, које су основане као деоничка (акционарска) друштва или као друштва са ограниченом одговорношћу, као и штедионице самоуправних тела или удружења.

Члан 52

Афилирано у смислу ове Уредбе је оно предузеће, у чијој основној главници по стању последњег годишњег биланса новчани завод, који се користио овом Уредбом, учествује са бар 30%, односно коме је новчани завод дао кредит који достиже бар 40% сопствених сретстава, т. ј. основне главнице и правих резерви по стању последњег годишњег биланса тог предузећа. И онда када учествовање у пословној главници не достиже 30%, односно кредити не достижу 40%, али обоје заједно достижу 50% сопствених средстава тога предузећа, предузеће је афилирано.

Члан 53

Имовином спојених друштава и пре измирења или обезбеђења пријављених потраживања не мо-

ра се управљати одвојено, али у том случају чланови управе и надзорног одбора примајућег друштва солидарно одговарају за штету, која би веровницима једног од спојених друштава настала од тога, што би веровници другог од спојених друштава били повољније измирили, но што би могло бити; да се је имовинама спојених друштава одвојено управљало.

Члан 54

1 — Где се у овој Уредби спомиње упис у трговачки регистар, разумева се, према поједином случају, и протоколација код суда.

2 — Објаве, прописане овом Уредбом, у колико их не врши суд код којег се води трговачки регистар или код кога се врши протоколација, вршиће се на начин одређен правилима новчаног завода за његове објаве, као и, ако није већ одређено на правилима, у бановинским службеним новинама, а код деоничких друштава чија основна главница премаша 5.000.000 динара као и код штеднишница у седишту које банске управе, и у »Службеним новинама«.

3 — Рок који тече од дана објаве рачунаће се од дана објаве у »Службеним новинама«, а ако објава у »Службеним новинама« није прописана, од дана објаве у бановинским службеним новинама.

Члан 55

Валоризацијом у смислу чл. 16 могу се користити и осигуравајућа друштва.

Члан 56

За оне новчане заводе, којима је пре ступања на снагу ове Уредбе одобрено одлагање плаћања на основу § 5 Закона о заштити земљорадника од 19 априла 1932 године или који су се користили Уредбом о регулисању исплате улога од 26 децембра 1932 године остаје на снази заштита до истека рока поменутог у чл. 1 став 1 ове Уредбе, а за оне, који у овом року буду затражили једну од мера поменутих у истом ставу, све дотле, док се не донесе одлука по њиховој молби.

Члан 57

Финансијске олакшице из чл. 18 и 33 став 4 могу се одобрити и новчаном заводу који жели да спроведе санацију, не користећи се овом Уредбом. О таквој молби одлучује Министар финансија по споразуму са Министром трговине и индустрије. Молби за одобрење финансијских олакшица имају се приложити план санације и докази да је спровођење овога плана обезбеђено.

Члан 58

Суме, које је једно лице поверило новчаном заводу коме је одобрено одлагање плаћања, због немогућности да са њима располаже наступелом услед прописа о девизном промету, исплаћиваће се на начин и у роковима које буде предвидео у својој решењу Министар трговине и индустрије, по претходном споразуму са Министром финансија. Против овог решења нема места тужби Државном савету.

Члан 59

Министар трговине и индустрије овлашћује се

да изда Уредбу о Саветодавном одбору за банкарство при Министарству трговине и индустрије као и, по споразуму са ресорним министрима, све правилнике потребне за спровођење ове Уредбе и у случајевима, за које се Уредбом није изрично предвидело издавање правилника, и да их по потреби допуни и измени, а Министар финансија овлашћује се да изда наређења потребна за спровођење наређења ове Уредбе о финансијским олакшицама за новчане заводе који се служе овом Уредбом. Поред тога, овлашћује се Министар правде да, у споразуму са заинтересованим министрима, издаје аутентична тумачења прописа ове Уредбе.

Члан 60

Заштита кредитних привредних задруга и задружних савеза регулисаће се посебном Уредбом.

Члан 61

Ова Уредба добија обавезну снагу када се обнародује у »Службеним новинама«. Истога дана престају, уколико у чл. 56 није друкчије одређено, важити § 5 Закона о заштити земљорадника од 19 априла 1932 године, затим Уредба о регулисању исплата улога код појединих новчаних завода од 26 децембра 1932 године, Уредба о посредовању од 4 јануара 1933 године као и сви други прописи противни овој Уредби.

22 новембра 1933 године
Београд

Министар трговине и индустрије,
Д-р И. Шуменковић, с. р.
Министар правде,
Б. Максимовић, с. р.
Министар финансија,
Д-р Милорад Ђорђевић, с. р.

Министарски савет на седници својој одржаној на дан 22 новембра 1933 године усвојио је горњи предлог.

Претседник Министарског савета,
Министар пољопривреде,
Д-р М. Сршкић, с. р.
(Следују потписи осталих министара)

На основу чл. 6 Закона о продужењу важности Закона о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу од 19 децембра 1923 год., Министарски савет, на предлог Претседника Министарског савета и Министра пољопривреде, Министра трговине и индустрије, Министра правде и Министра финансија, прописује ову

УРЕДБУ О ЗАШТИТИ КРЕДИТНИХ ЗАДРУГА И ЊИХОВИХ САВЕЗА

Члан 1

Кредитним и другим привредним задругама, које примају улоге на штедњу, као и њиховим савезима може се одобрити заштита по прописима

Уредбе о заштити новчаних завода и њихових веровника од 22 новембра 1933 год., изузев претварање старих потраживања у уделе и отписивање удела за случај одлагања плаћања или санације, ако су услед одлагања плаћања, одобреног по постојећим прописима њиховим дужницима, дошле у немогућност, да уредно одговарају обавезама према својим веровницима, и то са изменама наведеним у следећим члановима.

Члан 2

1 — Одлуке, које по прописима поменуте Уредбе доноси Министар трговине и индустрије, у погледу задруга и њихових савеза доноси Министар пољопривреде. Против његове одлуке нема тужбе Државном савету. У Комитет министара који је предвиђен поменутом Уредбом у случају кад се ради о задругама или њиховим савезима, место Министра трговине и индустрије улази Министар пољопривреде.

2 — За прегледе, предвиђене прописима поменуте Уредбе, Министар пољопривреде одређиваће првенствено ревизоре задружних савеза. Прописи чл. 7 поменуте Уредбе за задруге и њихове савезе не важе, а преглед не мора да се врши комисијски: Трошкови прегледа у вези са молбама за заштитне мере подмириће се из фонда за те прегледе, који ће се основати. У тај фонд плаћаће све задруге које примају улоге и њихови савези принос чију висину одређује Министар пољопривреде, али тај принос не може бити већи од један од хиљаде уплаћених удела и резервног фонда, исказаних у годишњем билансу сваке задруге односно задружног савеза. Ближе одредбе о фонду за прегледе прописује Министар пољопривреде.

3 — Где је у поменутој Уредби предвиђено са слушање Саветодавног одбора за банкарство, са слушаће се „Главни задружни савез у Краљевини Југославији” односно „Земаљски савез задруга за пољопривредни кредит” кад је задруга у њему учлањена.

Члан 3

Молбу за одобрење заштитних мера, предвиђених поменутом Уредбом, подносиће Министру пољопривреде, и то:

1 — задруга, ако је учлањена у коме Савезу, који врши ревизију, преко тог Савеза, а ако није учлањена, преко „Главног задружног савеза у Краљевини Југославији”.

2 — задружни савез ако је учлањен у „Главном задружном савезу у Краљевини Југославији”, преко тог Савеза, иначе непосредно.

Члан 4

1 — Ванстечајну ликвидацију задруге може Министар пољопривреде поверити и задружном савезу, у ком је задруга учлањена.

2 — Обавезе задругара према задругама или њиховим савезима из јемства ликвидатори ће остварити по прописима, који важе у седишту задруге (задружног савеза) за остваривање јемства у стецају задруге (задружног савеза). Ликвидаторима у овом погледу припада положај управитеља стецајне масе.

Члан 5

1 — Јемство задругара, коме после ступања на

снагу ове Уредбе престане чланство у задрузи, продужује се преко законског рока на пет година, ако правилима није предвиђен дужи рок. У колико петогодишњи рок премаша законски односно правилима одређени рок, неограничено јемство претвара се у ограничено, и то у висини десетоструког износа удела. Износ јемства не може бити мањи од хиљаде динара.

2 — Докле јемство траје, бивши задругар не може тражити исплату свог чланског удела нити исплату камате по њему, ни оног дела од годишњег билансног вишка (добитка), који би му иначе по правилима припадао:

Члан 6

Задружни савези могу закључком скупштине образовати санацијске фондове. У ту сврху може Савез од учлањених задруга убирати до 10 од сто годишњег чистог добитка, а поред тога може од њих, једанпут за увек, убирати до 10 од сто од резервног фонда сваке учлањене задруге, и то по последњем годишњем билансу. Употреба фонда одређиће се закључком скупштине Савеза.

Члан 7

Кривична наређења поменуте Уредбе сходно ће се примењивати и код задруга и њихових Савеза.

Члан 8

Где је у поменутој Уредби реч о »новчаном заводу«, »основној главници«, »деоничару« или »члану друштва«, »збору деоничара«, »трговачком регистру«, има се у овој Уредби разумевати: »задруга« односно »Савез задруга«, »удели задругара«, »задругари«, »скупштина задругара«, »задружни регистар«.

Члан 9

Министар пољопривреде овлашћује се, да у споразуму са ресорним министрима, изда све правилнике потребне за спровођење ове Уредбе. Поред тога овлашћује се Министар правде, да у споразуму са надлежним министрима издаје аутентична тумачења прописа ове Уредбе.

Члан 10

Ова Уредба добија обавезну снагу на дан када се обнародује у »Службеним новинама«. Истог дана престају важити сви прописи њој противни.

Бр. 77142/V

22 новембра 1933 године
Београд

Претседник Министарског савета
Министар пољопривреде
Др. М. Сршкић с. р.

Министар трговине и индустрије
Др. И Шумеликовић с. р.

Министар правде
Б. Максимовић с. р.

Министар финансија,
Др. Мидорад Ђорђевић с. р.

Министарски Савет на седници својој одржаној 22 новембра 1933 год. усвојио је предњу Уредбу.

Претседник Министарског савета
Министар пољопривреде

Др. М. Сршкић с. р.

(Следују потписи осталих министара)

На основу § 6 Закона о продужењу важности Закона о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу од 19 децембра 1932 године, а по предлогу Министара трговине и индустрије, правде и финансија, Министарски савет прописује ову

УРЕДБУ

О МАКСИМИРАЊУ КАМАТА

Члан 1

1 — Новчани заводи на подручју сваке бановине дужни су у року од месец дана од дана ступања на снагу ове Уредбе утврдити највишу каматну стопу на позајмљени новац. Камата на позајмљени новац може бити највише за 5 од сто већа од есконтне стопе Народне банке. Заводи могу утврдити исту каматну стопу за целу бановину или разне стопе за поједине делове бановине, а могу утврдити разне стопе и за поједине врсте завода, као што су деоничке банке, штедионице, привредне кредитне задруге и др. Ако заводи у некој бановини не буду утврдили највишу каматну стопу у одређеном року и у истом року о томе не буду известили Министра трговине и индустрије учиниће то Министарски савет по предлогу Министра трговине и индустрије и Министра финансија, а по саслушању Саветодавног одбора за банкарство при Министарству трговине и индустрије. До тога дана важиће уговорена камата.

2 — Утврђене каматне стопе по ставу 1 објавиће се у бановинским »Службеним новинама« и у »Службеним новинама«, а добијају обавезну снагу по истеку 15 дана по објави у »Службеним новинама«.

3 — Камата на улоге, које примају новчани заводи, не може бити већа од есконтне стопе Народне банке смањене за 1 од сто.

Члан 2

Под новчаним заводом у смислу ове Уредбе подразумевају се новчане установе, које су основане као деоничка (акционарска) друштва или као друштва са ограниченом одговорношћу или као кредитне привредне задруге, затим штедионице самоуправних тела и удружења као и оне новчане установе, које су основане по законима донесеним за сваку од њих посебно.

Члан 3

1 — Каматне стопе утврђене на начин поменути у чл. 1 обавезне су за новчане заводе, као и за остала друштва и лица која по овлашћењу примају улоге на штедњу (банкаре).

2 — Друштва и лица која не потпадају ни под једну од група наведених у ставу 1 не смеју на позајмљени новац наплаћивати већу камату од најниже коју рачунају новчани заводи, односно банкарни у њиховом месту. Ако у њиховом месту нема новчаног завода (банкара), онда је одлучна најнижа камата, коју рачунају новчани заводи (банкарни) у

најближем месту.

Члан 4

У максимални износ годишње камате на позајмљени новац допуштене по пропису чл. 1 имају се урачунавати и споредна плаћања или давања, на која се је дужник обавезао поред камате, као што су провизије, режијски трошкови и слично. Али веровник има право, да поред камате наплати још и стварне трошкове које је имао за прављење уговора на име таксе и других јавних дажбина. Исто тако може за случај задоцнења исплате од стране дужника уговорити повећање камате највише до 2 од сто. Друге конвенционалне казне не могу се уговорити.

Члан 5

1 — Уговор о камати на позајмљени новац ништаван је, у колико углављена камата прелази максималну стопу, допуштену по чл. 1 и 4.

2 — Камате преко стопе допуштене овом Уредбом не смеју се досуђивати ни обезбеђивати ни извршењем наплаћивати, па ма биле утврђене правноснажном судском одлуком или којим другим извршним насловом (основом)

Члан 6

Обрачуни о дугу имају се код сваке исплате вршити писмено на монополисаној хартији. Њихов облик прописује Министар финансија по споразуму са Министром правде. Овим прописом не дира се у властице које су у погледу такса законом признате.

Члан 7

Прописи о висини камате на позајмљени новац важе и за позајмице потрошних ствари (семења, намирница итд.).

Члан 8

Камате, уговорене или одређене пре него што ова Уредба добије обавезну снагу, могу се, ако нису биле противне одредбама закона који су важили до дана ступања на снагу ове Уредбе, рачунати и наплаћивати по уговореној или одређеној стопи, али од дана када ова Уредба добије обавезну снагу могу се такве камате рачунати и наплаћивати само у колико нису у супротности са њеним прописима. На зајмове по текућем рачуну рачунаће се камата по овој Уредби од 1 јануара 1934 године.

Члан 9

Прописима чл. 1 до 8 не дира се у прописе о висини камате на земљорадничке дугове. Исто тако ови прописи не важе за овлашћене залагаонице, за које остају у важности прописи Закона о радњама.

Члан 10

Одредба по камати на улоге (чл. 1 став 3) обавезна је са сваки завод од дана кад за њега почне важити одредба о каматној стопи на позајмљени новац (чл. 1 став 1).

Члан 11

Ко умишљајем повреди прописе предњих чланова о висини камате казниће се, колико не постоји дело строжије кажњиво по Кривичном законнику, за преступ по Кривичном законнику затвором до шест месеци и новчано до 25.000.— динара.

Члан 12

Ако један новчани завод плати већу камату на

улог од оне коју прописује члан 1 став 3 ове Уредбе, казниће га Министар трговине и индустрије новчано до 50.000.— динара. Суме наплаћене по овим казнама, унеће се у фонд за надзор над новчаним заводима.

Члан 13

Овлашћује се Министар трговине и индустрије да изда правилник за спровођење ове Уредбе.

Члан 14

Ова Уредба добија обавезну снагу на дан када се обнародује у »Службеним новинама«. Истим даном престају важити сви прописи који су њој противни.

22 новембра 1933 године
Београд

Министар трговине и индустрије
Др. И. Шуменковић с. р.

Министар правде
Б. Максимовић с. р.

Министар финансија
Др. Милорад Ђорђевић с. р.

Министарски савет на седници својој одржаној на дан 22 новембра 1933 усвојио је горњи предлог.

Претседник Министарског савета,
Министар пољопривреде,
Др. М. Сршкић с. р.

(Следују потписи осталих министара).

На основу § 6 Закона о продужењу важности Закона о заштити земљорадника и о стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и о обезбеђењу од 19. децембра 1932 године, а по предлогу Министра пољопривреде, Министра социјалне политике и народног здравља, Министра трговине и индустрије, Министра правде, Министра шума и руда, Министарски савет прописује ову

УРЕДБУ О СМАЊЕЊУ РЕЖИЈЕ ПРИВРЕДНИХ ПРЕДУЗЕЋА

Члан 1

1 — Свако предузеће може својим управљајућим чиновницима на шест месеци отказати уговор о служби, по којем је отказни рок дужи од шест месеци, као и уговор склопљен на одређено време, ако од тога времена преостаје још више од шест месеци. У таквом случају уговорена отпавнина може се снизити на шестомесечну последњу плату. Али управљајући чиновник тиме не губи већ стечено право на пензију, ако му она по уговору припада поред отпавнине.

2 — Ако управљајући чиновник не пристане на снижење плате, предузеће може поступити по ставу 1.

Члан 2

1 — Предузеће коме је услед опште привредне

кризе привредна делатност смањена у таквој мери, да трошкови личне режије према досадашњим посебним или колективним уговорима о служби представљају за њега несразмерно велики терет, може сразмерно снизити плате, пензије и отпавнине својих намештеника који нису управљајући чиновници као и отказати уговоре о служби, и то према наређењима следећих чланова.

2 — Пензије се могу снижавати само, у колико падају на терет предузећа. Сматра се да не пада на терет предузећа онај део пензије који намештеник прима из посебног пензионог фонда за намештенике предузећа или којег осигуравајућег друштва.

Члан 3

1 — Ради снижења плате и отпавнине као и за скраћење отказног рока намештеницима који нису управљајући чиновници а с којим су склопљени појединачни уговори, предузеће, ако се не постигне споразум мора се у сваком поједином случају обратити изабраном суду. Исто тако се предузеће има у сваком поједином случају обратити изабраном суду ради снижења пензије како овим тако и управљајућим чиновницима.

2 — У колико постоје колективни уговори, предузеће се може ако се не постигне споразум обратити изабраном суду ради ревизије колективног уговора у погледу плата, отпавнина, пензија и отказних рокова предвиђених тим уговором.

3 — Ако је појединачним или колективним уговором предвиђен изабрани суд за случајеве поменуте у ставу 1 и 2, предузеће ће се обратити томе изабраном суду. Иначе решаваће спорове и у овим случајевима изабрани суд назначен у следећем члану.

Члан 4

1 — Код сваког трговачког суда, а где га нема, код окружног (првостепеног) суда поставља се изабрани суд за цело подручје суда.

2 — Изабрани суд се састоји од претседника и два члана. Претседника одређује за целу годину претседник трговачког (окружног, првостепеног) суда из реда судија тога суда, а свака странка бира у сваком поједином случају по једног члана.

3 — Потребно канцеларијско особље даје на расположење трговачки (окружни, првостепени) суд.

Члан 5

1 — Ималац предузећа поднеће свој предлог претседнику изабраног суда у два примерка. Уз предлог поднеће доказе за то, да постоје околности, на којима оснива свој предлог (чл. 2) у предлогу назначиће и члана изабраног суда, кога он има да бира.

2 — Претседник изабраног суда доставиће предлог противној страни с тим, да у року од петнаест дана наименује другог члана.

3 — Ако која од страна не би на време наименовали члана изабраног суда, одредиће га претседник трговачког (окружног, првостепеног) суда из реда судија тог суда.

4 — Кад је у питању колективни уговор о служби, доставиће се предлог стручној службопрималачкој организацији као претставнику службопрималаца.

Члан 6

1 — Избрани суд решава на основу усмене расправе са обема странкама и њиховим заступницима, ако их има, одлуком у колико му не би успело поравнање између странака.

2 — Избрани суд одредиће одлуком плату, пензију или отправнину односно отказни рок. Отказни рок не може се одредити испод најнижег, законом о радњама или којим другим законом за такав службени однос одређеног отказног рока. При доношењу своје одлуке суд ће се држати начела правичности, водећи рачуна с једне стране о економским приликама предузећа, са друге стране о приликама намештеника, а нарочито о величини плата осталих намештеника предузећа, о стручној способности намештеника као и положају, који заузима, и о времену које је провео у служби предузећа.

Члан 7

Поступак није јаван. Чланови суда чуваће оно што буду дознали у том поступку, као службену тајну. Повреда те дужности кажњава се као повреда службене тајне по § 401 Кривичног законика.

Члан 8

Против одлуке избраног суда нема правног лека. У осталом ће се сходно примењивати прописи Грађанског судског поступка, који важи на подручју тог трговачког (окружног, првостепеног) суда.

Члан 9

Трошкове поступка сносиће предузеће.

Члан 10

Свака страна може, кад се прилике промене, на исти начин тражити нову одлуку. У погледу трошкова тог поступка вреде прописи Грађанског парничног поступка, који важи на том подручју.

Члан 11

У поступку пред избраним судом не постоји принудно заступање адвокатом.

Члан 12

Под платом у смислу ове Уредбе разумевају се текућа плата у новцу, додаци сваке врсте, ремунерације, тринаеста плата, удели у добитку, провизије и слично.

Члан 13

За намештенике у смислу ове Уредбе сматра се особље поменуто у § 324 Закона о радњама, без обзира да ли предузеће потпада под тај закон или не.

Члан 14

Управљајући чиновник у смислу ове Уредбе је намештеник, коме је, без обзира на службени назив, поверено вођење свих послова или појединих грана или подружница (филијала) предузећа.

Члан 15

Наређења ове Уредбе не односе се на новчане заводе, за које важи Уредба о заштити новчаних завода и њихових веровника од 22 новембра 1933

године, односно Уредбе о заштити кредитних привредних задруга и њихових савеза од 22 новембра 1933 године.

Члан 16

Ова уредба ступа на снагу на дан када се обнародује у »Службеним новинама«. Истога дана престају важити сви прописи њој противни.

22 новембра 1933 године
Београд.

Претседник Министарског савета и
Министар пољопривреде,
Др. М. Сршкић, с. р.

Министар трговине и индустрије,
Др. И. Шуменковић, с. р.

Министар правде,
Б. Максимовић, с. р.

Министар шума и руда,
П. Матица, с. р.

Министарски савет на седници својој одржаној 22 новембра 1933 године усвојио је горњи предлог.

Претседник Министарског савета,
Министар пољопривреде,
Др. М. Сршкић, с. р.

(Следују потписи осталих министара).

На основу § 6 Закона о продужењу важности Закона о заштити земљорадника и стављању на снагу појединих прописа Закона о извршењу и обезбеђењу од 19 децембра 1932 године а по предлогу Министра трговине и индустрије, Министарски савет прописује ову

УРЕДБУ
О СМАЊЕЊУ ТРОШКОВА РЕЖИЈЕ НОВЧАНИХ
ЗАВОДА ПОД ЗАШТИТОМ

Члан 1

1 — Новчани заводи, који се користе Уредбом о заштити новчаних завода и њихових веровника од 22 новембра 1933 год., дужни су да трошкове режије, како личне тако и стварне, сниже на најмањи износ који још омогућава несметано вођење послова. У тај износ не улазе своте, потребне за исплату отправнина (чл. 4).

2 — Комисија, која изврши преглед по чл. 4 поменуте Уредбе, даће у главним потезима своје мишљење о томе, од колико лица и како би имало да буде састављено особље новчаног завода и колики би требао да буде највећи укупни износ личних и стварних режијских трошкова.

3 — Министар трговине и индустрије ће по том мишљењу, а по саслушању новчаног завода, донети одлуку о томе, колики би требао да буде највећи укупни износ режијских трошкова.

4 — Код завода из ст. 1, код којих не буде извршен преглед поменути у ставу другом, Министар трговине и индустрије може по предлогу самог

завода или његових веровника, ако њихове тражбине износе бар једну десетину целокупног износа потраживања од завода по последњем годишњем билансу, или по службеној дужности донети одлуку по ст. 3, а по саслушању новчаног завода, када тај није сам ставио предлог.

5 — Одлука се може мењати по предлогу самог завода, његових веровника или по службеној дужности (ст. 4).

6 — Ради доношења одлука по ст. 4 и 5 Министар трговине и индустрије може наредити преглед. Трошкове сносиће предлагач, а за преглед по службеној дужности држава, осим ако се на основу прегледа износ режиских трошкова мора мењати за више од једне петине ранијег износа; у том случају трошкове сносиће новчани завод.

7 — Одлуком одредиће се и рок њеног трајања. Рок не може бити дужи од три године, а може се продужити највише до 5 година.

8 — Против одлуке новчани завод може поднети тужбу Државном савету.

9 — Чланови управе и надзорног одбора новчаног завода солидарно одговарају за штету од повреде одредаба одлуке, у колико ко од њих не докаже да за повреду није знао нити знати морао.

10 — Наређења претходних ставова вреде и за афилирана предузећа која су сама новчани заводи, а на друга афилирана предузећа могу се примењивати.

Члан 2

1 — Чланови управе и надзорног одбора, као и чланови других бираних органа новчаних завода, коме је одобрено одлагање плаћања по Уредби о заштити новчаних завода и њихових веровника, за време трајања одлагања немају право на тантијеме ни на друге материјалне користи, изузев стварне путне трошкове, дневнице за боравак ван свога редовног пребивалишта и дневнице за дежурну службу у заводу, ако су им признате правилма завода.

2 — Код новчаних завода, којима је по помешитој Уредби одобрена санација без одлагања плаћања или ликвидација, Министар трговине и индустрије може одредити да се наређења ст. 1 примењују било у целости било делимично. У случају санације одредиће се и рок трајања ограничења из првог става.

3 — Министар трговине и индустрије може и за афилирана предузећа одредити ограничења у смислу претходних ставова.

Члан 3

1 — Управљајући чиновник новчаног завода, који се користи Уредбом о заштити новчаних завода и њихових веровника, не може на име пензије (мировине) на терет завода ма на који начин месечно примати више од 8.000.— динара, а чланови његове породице не више од 5.000.— динара. За остале намештенике вреде износи од 6.000.— односно 4.000.— динара месечно. Сматра се да не пада на терет завода онај део пензије, који намештеник прима из посебног пензионог фонда за заводске намештенике, или од којег осигуравајућег завода.

2 — Наређења ст. 1 вреде како за бивше намештенике, који су већ у пензији, тако и за оне који буду пензионисани.

3 — Министар трговине и индустрије може смањење пензије по ст. 1 и 2 наредити за афилирана предузећа.

4 — Заводи, којима је одобрена заштита на основу § 5 Закона о заштити земљорадника од 19 априла 1932 или по Уредби о регулисању исплата улога од 26 децембра 1932 године, могу по ступању на снагу ове Уредбе, а већ пре но што им буде одобрена која од мера предвиђених Уредбом о заштити новчаних завода и њихових веровника спровести смањење мировине по ст. 1 и 2.

5 — Против одлуке завода управљајући чиновник односно намештеник може се жалити Министру трговине и индустрије. Против решења Министра нема места тужби Државном савету.

Члан 4

1 — Управа новчаног завода, који се користи Уредбом о заштити новчаних завода и њихових веровника, као и управа афилираног новчаног завода може уговоре о служби, склопљене са отказним роком од више од шест месеци као и уговоре склопљене на одређено време, а од кога преостаје још више од шест месеци, отказати уз отказни рок од шест месеци.

2 — уговорна отправнина код тих завода не може износити више од шестомесечне плате; за давање у природу намештенику припада вредност у новцу, ако није друкчије уговорено. Тиме се не дира у стечена права на пензију (чл. 3), ако је уговорена поред отправнине.

3 — Заводи, којима је одобрена заштита на основу § 5 Закона о заштити земљорадника од 19 априла 1932 године или по Уредби о регулисању исплате улога од 26 децембра 1922 године, могу по ступању на снагу ове Уредбе, а већ пре но што им буде одобрена која од мера предвиђених у Уредби о заштити новчаних завода и њихових веровника, применити наређења из првог и другог става.

4 — Заводи поменути у претходном ставу ослобођавају се обавезе да исплате заостатке отправнине, у колико прелазе шестомесечну плату.

Члан 5

Ако намештеник не пристане на снижење плате, службени однос може отказати како намештеник тако и сам завод. Намештенику припада у том случају отправнина према одредби чл. 4 став 1 и 2 ове Уредбе, и за обрачунавања висине отправнине служи дотадашња плата намештенику.

Износ који намештеник потражује од завода на име дужне плате за протекло време, завод је дужан исплатити намештенику поред отправнине.

Члан 6

1 — За појмове »управљајући чиновник«, »новчани завод« и »афилирано предузеће« вреде наређења чл. 50, 51, 52 Уредбе о заштити новчаних завода и њихових веровника.

2 — Исто тако за вршење прегледа по чл. 1 ст. 6 вреде наређења чл. 7, 8, 9, прва реченица, 10, 11, 12 и 45 до 47 поменуте Уредбе.

Члан 7

Наређења ове Уредбе сходно ће се примењивати и за кредитне привредне задруге и њихове савезе који се користе Уредбом о заштити кредит-

них привредних задруга и њихових савеза од 22 новембра 1933 године.

Члан 8

Ова Уредба добија обавезну снагу од дана када се обнародује у »Службеним новинама«. Истога дана престају важити сви прописи њој противни.

22 новембра 1933 године
Београд.

Министар трговине и индустрије

Др. И. Шуменковић с. р.

Министарски савет на седници својој одржаној 22 новембра 1933 године усвојио је горњи предлог.

Претседник Министарског савета
Министар пољопривреде
Др. М. Сршкић с. р.

(Следују потписи осталих министара).

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА
КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ
Буџетско одељење
Бр. 817

VII
4 фебруара 1934.
у Београду.

ГОСПОДИНУ
ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Господине Претседниче,

На основу члана 63 Устава, члана 38 Закона о државном рачуноводству и овлашћења датог ми Указом Њ. В. Краља од 4 фебруара 1934 године, част ми је у прилогу под ;/. послати Вам предлог Закона о накнадним и ванредним кредитима уз буџет државних расхода и прихода за 1933/34 годину, с молбом да га поднесете Народној скупштини на решење и одобрење и потом изволите даље поступити.

На основу § 62 Закона о пословном реду у Народној скупштини част ми је молити да се овај предлог закона огласи за хитан.

Изволите, Господине Претседниче, и овом приликом примити уверење о моме особитом поштовању.

Министар финансија
Др. Милорад Ђорђевић, с. р.

МИ
АЛЕКСАНДАР I
по милости Божјој и вољи народној
Краљ Југославије

На предлог Нашег Министра финансија, а по саслушању Нашег Министарског савета, решили смо и решавамо:

Овлашћује се Наш Министар финансија да може на основу члана 63 Устава у вези члана 35, 36 и 38 Закона о државном рачуноводству поднети Народној скупштини на решење:

Предлог закона о накнадним и ванредним кредитима уз буџет државних расхода и прихода за 1933/34 годину.

Наш Министар финансија нека изврши овај Указ.

4 фебруара 1934 године
у Београду.

АЛЕКСАНДАР, с. р.

Министар финансија
Др. Милорад Ђорђевић, с. р.

ПРЕДЛОГ ЗАКОНА

О
НАКНАДНИМ И ВАНРЕДНИМ КРЕДИТИМА УЗ
БУЏЕТ ДРЖАВНИХ РАСХОДА И ПРИХОДА
ЗА 1933/34 ГОДИНУ
који гласи:

§ 1

Одобравају се Краљевској Влади накнадни и ванредни кредити уз буџет државних расхода и прихода за 1933/34 годину и то:

V Раздео — Министарство просвете

Глава XXXVIII — Министарство

Редовни расходи

Парт. А. Лични расходи
193 Специјални додаци средним школским надзорницима (по § 293 став 2 чиновничког закона), смањити са . . . — 500.000.—

195

Благодејања:

поз. 1 За све питомце на страни и т. д., смањити са . . . — 100.000.—

Свега (гл. XXXVIII, парт. 193, 195) — 600.000.—

Глава XXXIX — Академије наука

Редовни расходи

А. Лични расходи

211 Награде контрактуралним чиновницима и дневничарима,

смањити са — 120.000.—
 Свега (гл. XXXIX парт. 211) — 120.000.—

Глава XLV — Средња настава
 (Средње школе у целој Краљевини)

Редовни расходи
 А. Лични расходи

252 Личне принадлежности:
 поз. 1 Плате — периодске пови-
 шице и положајни додаци
 чиновника

а) Чиновници

Да се после поднаслова:
 „X) Вардарска банска упра-
 ва” унесе ново особље под
 поднасловом: „XI) Подр-
 жављене и новоотворене
 гимназије” и то:

6 директора: 4-III/2 и 2-IV/1
 30 професора: 3-IV/1, 6-IV/2,
 9-V, 5-VI, 3-VII и 4-VIII
 6 учитеља вештина: 1-VIII и
 5-IX.

Економ VIII

б) Чиновнички приправници
 10 суплената од VIII групе:

5 у I разреду скупоће

5 у II разреду скупоће

с тим да им принадлежно-
 сти припадају за време од
 два месеца: фебруар—март
 1934 г. а на терет кредита
 поз. 1 и 5 ове партије.

253 Награде контрактуалним чи-
 новницима и дневничарима:

б) Дневничари

Да се после поднаслова: „X)
 Вардарска банска управа”
 унесе ново особље под под-
 насловом: XI) Подржавље-
 не и новоотворене гимна-
 зије” и то:

23 служитеља-дневничара

с тим да им принадлежно-
 сти припадају за време од
 два месеца: фебруар—март
 1934 године а на терет кре-
 дита по овој партији и и-
 сту смањити са — 44.000.—

254 Награде:

Награде по §§ 69 и 116 За-
 кона о средњим школама.
 Субпоз. 1 — Хонорарних на-
 ставника од часа, послово-
 ња секретара и изаслани-
 ка за тецајне испите, пове-
 ћати са + 750.549.—

Свега (гл. XLV, парт. 252, 254) + 706.549.—

Глава LII — Основна на-
 става и народно просве-
 ћивање

Редовни расходи

А. Лични расходи

287 Личне принадлежности:
 поз. 1 Плате — периодске пови-
 шице и положајни додаци
 чиновника

а) Грађанске школе

б) Чиновнички приправници

Да се после поднаслова: „X)
 Вардарска банска управа”
 унесе: „XI) Нова поставље-
 ња у грађанским школама”
 Принадлежности за два ме-
 сеца: фебруар—март 1934
 године

200 суплената од VIII групе
 у II раз. скупоће

поз 4 Додаци на скупоћу, пове-
 ћати са + 7,041.000. —

228 Награде контрактуалним чи-
 новницима и дневничарима,
 смањити са — 200.000.—

Свега (гл. LII, парт. 287-288) + 6,841.000.—

РЕКАПИТУЛАЦИЈА

Глава

XXXVIII — Министарство . . . — 600.000.—
 XXXIX — Академија наука . . . — 120.000.—
 XLV — Средња настава . . . + 706.549.—
 LII — Основна настава ит. д. + 6,841.000.—

Укупно V раздео, повећати са + 6,827.549.—

X раздео — Министарство
 грађевина

Глава LXX — Министарство

Ванредни расходи

505a (нова) за све трошкове као
 и награде око израде маке-
 та, експертизе и свих при-
 премних радова на стубови-
 ма висећег моста Краља
 Александра I на Сави . . . + 500.000.—

Свега X раздео, повећати са + 500.000.—

XI Раздео — Министарство
 саобраћаја

II

Поштанско-телеграфско-теле-
 фонска служба

Глава II — Спољна поштан-
 ско-телеграфска служба

Редовни расходи

А. Лични расходи

Награде:

17 поз. 1 Награде за ноћни рад и
 ванредну службу у пошта-
 ма, телеграфима и телефо-
 нима, повећати са + 570.000.—

Свега XI раздео, повећати са + 570.000.—

XIII Раздео — Министарство трговине и индустрије		
Глава С — Средње стручне школе		
Редовни расходи		
А. Лични расходи		
788 Личне принадлежности:		
поз. 1 Плате — периодске повишице и положајни додаци чиновника, повећати са	+ 138.000.—	
поз. 5 Додаци на скупоћу, повећати са	+ 343.000.—	+ 481.000.—
Свега (гл. С, парт. 788)		+ 481.000.—

Глава CV — Банске управе		
Редовни расходи		
А. Лични расходи		
817 Личне принадлежности:		
поз. 5 Додаци на скупоћу, повећати са		+ 163.000.—
Свега (гл. CV, парт. 817)		+ 163.000.—

РЕКАПИТУЛАЦИЈА

Глава С — Средње стручне школе	+ 481.000.—
Глава GV — Банске управе	+ 163.000.—
Укупно XIII раздео, повећати са	+ 644.000.—

XV Раздео — Министарство социјалне политике и народног здравља		
Глава CVI — Министарство и т. д.		
Редовни расходи		
А. Лични расходи		
825 Личне принадлежности:		
поз. 5 Додаци на скупоћу, повећати са		+ 1,300.000.—
Укупно XV раздео, повећати са		+ 1,300.000.—

XVII Раздео — Буџетски резервни кредити		
Глава CXVII — Буџетски резервни кредити		
914 Кредит за недовољно предвиђене расходе (по чл. 27 Закона о државном рачуноводству), повећати са		+ 10,500.000.—
915 Кредит за ванредне државне потребе (по чл. 29 Закона о државном рачуноводству), повећати са		+ 1,500.000.—
Укупно XVII раздео, повећати са		+ 12,000.000.—

РЕКАПИТУЛАЦИЈА

V Раздео — Министарство про-		
------------------------------	--	--

свете		+ 6,827.549.—
X Раздео — Министарство грађевина		+ 500.000.—
XI Раздео — Министарство саобраћаја		+ 570.000.—
XIII Раздео — Министарство трговине и индустрије		+ 644.000.—
XV Раздео — Министарство социјалне политике и нар. здравља		+ 1,300.000.—
XVII Раздео — Буџет. резервни кредити		+ 12,000.000.—
Укупно расходе, повећати са		+ 21,841.549.—

§ 2

Овлашћује се Министар финансија да издатке по напред изложеним кредитима може вршити из вишкова државних прихода по буџету за 1933/34 годину и уштеда по кредитима буџета државних расхода за 1933/34 годину.

§ 3

Сви издаци по овом закону имају се показати у Завршном рачуну за 1933/34 годину, сходно чл. 39 Закона о државном рачуноводству.

§ 4

Државни службеници грађанског реда као и службеници државних саобраћајних установа, који после ступања на снагу овог закона буду унапређени или наименовани на звање више групе и тиме добију веће принадлежности остају за једну годину на принадлежностима везаним за групу коју су до тога дана имали без обзира да ли су овако повећане принадлежности добили први пут после 1 априла 1931 или не. Исто ово важи и за периодске повишице.

Одредбе претходног става важе и за официре и војне чиновнике, који после ступања на снагу овог закона буду унапређени у први наредни већи чин односно класу, или добију периодску повишицу.

Државни службеници грађанског реда, службеници државних саобраћајних установа, официри и војни чиновници који су после 1 априла 1931 добили друго унапређење односно другу периодску повишицу и по том основу почели одмах припадати потпуне принадлежности које им по закону припадају, враћају се од првог дана наредног месеца после ступања на снагу овог закона за једну годину на принадлежности које су везане за групу, чин или класу, коју су имали до дана другог унапређења. Принадлежности које су до сада исплаћене по другом унапређењу неће се враћати државној каси, а принадлежности које по другом унапређењу ма из ког разлога нису до сада исплаћене неће се исплаћивати. У овом другом случају рок од једне године не тече од првог дана наредног месеца после ступања на снагу овог закона већ од дана стеченог права на повећане принадлежности.

У свему осталом остају и даље на снази одредбе § 263 Закона о чиновницима, § 252 Закона о државном саобраћајном особљу и чл. 387 Закона о устројству војске и морнарице.

§ 5

Овлашћује се Министарски Саветом пропише измене и допуне свих одредаба, којима су регулисане накнаде трошкова за службена путовања у иностранство и из иностранства државних службеника грађанског реда, службеника државних саобраћајних установа, службеника Речне пловидбе Краљевине Југославије, официра и војних чиновника, државних пензионера, контрактуалних чиновника, дневничара, хонорарних службеника и лица која нису државни службеници.

§ 6

Овај закон ступа на снагу кад га Краљ потпише и кад се обнародује у „Службеним новинама“.

НАРОДНА СКУПШТИНА
Краљевине Југославије
ФИНАНСИЈСКИ ОДБОР
Бр. 1182
2 фебруара 1934 год.
у Београду.

ГОСПОДИНУ
ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

ГОСПОДИНЕ ПРЕТСЕДНИЧЕ,

Финансијски одбор Народне скупштине инострано је проучио предлог закона о изменама и допунама Закона о непосредним порезима, Закона о скупном порезу на пословни промет и Закона о порезу на нежењена лица и пореском ослобођењу лица са деветоро и више деце, па ми је част у прилогу доставити Вам извештај с молбом на даљи законски поступак.

Изволите, Господине Претседниче, примити и овом приликом уверење о мом особитом поштовању.

П.Претседник
Финансијског одбора,
Др. Сл. Шећеров, с. р.

Господину

Др. КОСТИ КУМАНУДИУ,
Претседнику Народне скупштине,
Београд

НАРОДНА СКУПШТИНА
Краљевине Југославије
ФИНАНСИЈСКИ ОДБОР
Бр. 1182
2 фебруара 1934 год.
у Београду.

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Финансијски одбор Народне скупштине инострано је проучио предлог закона о изменама и допунама Закона о непосредним порезима, Закона о скупном порезу на пословни промет и Закона о порезу на нежењена лица и пореском ослобођењу лица са деветоро и више деце, и учинио је у предлогу закона следеће измене:

§ 2 предлога закона мења се и гласи:

У члану 32 тач. 15 додаје се нов став, који гласи:

„У местима где земљорадничке зграде уживају трајно ослобођење, разрезиваће се кућарина са-

мо на стварно примљени износ кирије, ако земљорадник део зграде, у којој сам станује, за време сезоне издаје.

§ 2а (нов):

У чл. 34 Закона о непосредним порезима тач 1 после прве реченице уметнути: „Годишњи закуп доказује се уговором о закупу између власника куће и станара“.

§ 3 предлога закона брише се.

§ 4 предлога закона примљен је са изменом, да се други став брише а место њега стављају речи: „Иза таблице у чл. 37 тач. III додаје се нов став, који гласи: „Ова одредба не важи за зграде у селима у којима је седиште среза а која се налазе у границама рејона, утврђеног по чл. 32 Закона о непосредним порезима.“

На крају параграфа додати речи: „На зграде из чл. 37 тач. III не могу се ударати самоуправни прирези у већем износу од 100%“.

§ 7 Предлога закона мења се и гласи:

„Пореска основица за сва предузећа са неограниченим јемством, индустријска, банкарска, рударска, жељезничка, бродарска, трамвајска и међународна транспортна предузећа, ако њихов годишњи промет премашује износ од 500.000 динара, утврђиваће се по билансу заснованом на књигама, које сва та предузећа и радње морају водити. Оцена пореских основица и за та предузећа спада у делокруг пореских одбора. За проверавање књига и рачуна важе одредбе друштвеног пореза.

Пореска основица за све обвезнике течевине не може ни у ком случају бити мања: од двоструког износа кирије за стан, ако кирија није већа од 6000 динара годишње; од два и по пута кирије за стан, ако је већа од 6000 динара а мања од 12.000 динара годишње; од три пута износа кирије за стан, ако је већа од 12.000 динара а не прелази 24.000 динара годишње; од три и по пута износа кирије ако иста прелази 24.000 динара годишње.

Утврђеном износу од кирије за стан додаје се према месту и положају радње 10—30% кирије за радњу.

Код ортачких радња за прорачун минималне основице узете се: ако су у радњи два ортака, 75% укупне кирије за стан обојице ортака, а ако су у радњи више од два ортака, 50% укупне кирије за станове свих ортака; кирија за радњу узете се како је напред одређено.

За радње чији сопственици станују у иностранству утврдиће се минимална основица упоређењем са сличним радњама.

Утврђена кирија за стан умањује се са 10% за свако малолетно или незбринито дете, али умањење не може прећи 40% од кирије за стан.

Под киријом се разуме накнада, која је у прошлој години за разрез кућарине утврђена за стан или локал. Ако се радња води у згради, која не подлежи кућарини прорачунаће се минималне ставке парификацијом или оценом кирије. Минималне ставке израчунаће се по овим одредбама и у оном случају ако је зграда односно стан у поседу жене или другог члана породице.

Рекламациони одбор, на жалбу пореског обвезника а по претходно прибављеном мишљењу надлежног пореског одбора, утврдиће пореске основице и испод минимума горе одређеног, ако обвезник докаже да му приходи не премашују

предвиђени минимум: У том случају Рекламациони одбор мора донети своја решења у року од три месеца од дана подношења жалби.

§ 8 предлога закона примљен је с тим да се на крају додају речи: „У чл. 59 тач. 1 бришу се речи: „Треће групе.... 4%.”

§ 10 предлога закона мења се и гласи: „После тачке 8 чл. 76 Закона о непосредним порезима додаје се нов став: „Задруге из тачке 7 и 8 ако раде са члановима, немају право на ослобођење, а свако отступање од прописа у тим тачкама, као и продаја луксузних артикала из списка који ће утврдити Министар пољопривреде у споразуму Министра финансија, и продаја алкохолних пића, повлаче трајан губитак ослобођења порезе“.

§ 11 предлога закона мења се и гласи: „У чл. 81 Закона о непосредним порезима додаје се нов став који гласи: „Но ако су поједине правне радње или послови предузећа учињени без примања једнаке вредности или иначе под околностима, које дају оправданог разлога веровању, да је њима намерно умањен чисти приход предузећа, имају се при изналажењу пореске основнице урачунати у правој вредности сва плаћања, давања и примања предузећа учињена на основи таквих првих радња или послова. Исто тако ће се поступити ако у билансу вредност појединих активних или пасивних ставака не одговара околностима. Примени ове одредбе нема места после извршеног разреза.“

§ 12 предлога закона примљен је са изменом да се тачка 12 у § 12 мења и да гласи:

12. Камате, рачунајући ту и сва споредна давања (провизије, одобрења, гаранције и т. сл.) на зајмове, кредите ма које врсте, посредовања, финансирања и т. сл., која се одобравају повериоцима у иностранству, са износом којим прелазе каматну стопу од 8%.

На износе, који по претходном ставу подлежу друштвеном порезу неће се наплаћивати порез на ренте.

§ 13 предлога закона примљен је са изменом да се у другом ставу бришу реченице које почињу речима: „Свако друго“ и „Министар финансија одређиваће“, а место њих ставља се реченица: „У погледу губитка на сулстанцији рудника вреде одредбе из чл. 54 тач. 5 Закона о непосредним порезима“.

Последњи став (трећи) мења се и гласи: „У тач. 8 чл. 93 Закона о непосредним порезима додаје се: „Такав пензиони фонд мора бити самосталан и мора имати своју одвојену управу“.

§ 14 предлога закона брише се.

§ 15 предлога закона мења се и гласи:

„Други став чл. 86 Закона о непосредним порезима мења се и гласи: „Али основни порез са допунским не сме износити мање од 2% т. ј. 2 динара од 1.000 динара робног бруто промета; а код осигуравајућих друштава не сме бити мањи од 2% т. ј. 2 динара од 1.000 динара годишњих бруто премија (подразумевајући и реосигурање премије) по одбитку сторнираних послова и бонуса. Код новчаних завода и предузећа, која се баве извозом основних земљорадничких производа, не може основни допунски прирез бити мањи од 2% т. ј. 2 динара од 1.000 динара уложног капитала. У случају привременог разреза пореза по чл. 80 Закона

о непосредним порезима разрезаће се пореза са 2% т. ј. 2 динара од 1.000 динара уложног капитала односно чисте имовине, ако нема уложног капитала. Самоуправни прирези могу се ударити само на 50% минималног пореза.

У чл. 86 Закона о непосредним порезима после шестог става додаје се: Од овако прорачунатог уложног капитала одбиће се ради прорачуна репутабилитета они билансни износи којих приходи не улазе у пореску основицу.

На крају чл. 86 додаје се: На дивиденде које исплаћују акционарска друштва и вишкове које задруге исплаћују по задружним уделима плаћа се 10%. Овај порез дужна су друштва и задруге задржати и државној каси предати најкасније у року од 15 дана по исплати. На овај порез не могу се ударити самоуправни прирези.“

§ 16 предлога закона примљен је са следећим изменама: У другом ставу место „15“ ставити реч „краја“, место „8“ ставити „15“, и место речи „ступању“ ставити реч „пријему“, место речи „лице“ ставити речи „особу послуге“ а место речи „особу“ ставити реч „личност“.

§ 17 предлога закона примљен је са следећим изменама: Бришу се речи „овде се подразумевају и“ а место њих ставља се „5“, а тачка 5 постаје „6“.

§ 18 предлога закона примљен је са следећим изменама: Испада тач. 4 која обухвата следеће речи: „4) предузећима, радњама и самосталним занимањима, (течевина) која се разрезају по билансу“; — брише се пети став, који почиње речима: „Решења о разрезима по тач. 3 и 4“, исто тако се брише 6 став, који почиње речима: „Одељење пореза“, и седми став који почиње речима „финансијска дирекција“, а место брисаних ставова ставља се следећи текст „решења о разрезима по тач. 3 првог става овога члана подлеже предходном прегледу и одобрењу финансијске дирекције. Одељење пореза има право да у року од две године од доставе прегледава та решења и на њих ставља примедбе, које су обавезне за финансијску дирекцију. Финансијска дирекција по примедбама одељења пореза доноси решење и саопштава га као своје. Против овога решења може се порески обвезник жалити Управном суду у року од 30 дана“ — у ставу седмом § 18 предлога закона који почиње речима „кад се у већ извршеном“ брише се реч „само“ а иза речи „обвезника“ умећу се речи „и по службеној дужности“.

Умеће се као претпоследњи став § 18 следећи текст:

„У случају разреза пореза по тач. 3 става 1 овог члана пореска је власт овлашћена тражити од предузећа обавештења о свима чињеницама које су биле подлога саставу биланса, а у вези са тиме прегледа у пословници предузећа књиге предузећа и подлоге на основу којих су књижења извршена, а по потреби преслушати сведоке и вештаке и провести увиђај. Колико у овом закону нису садржане друге одредбе, поступиће се по §§ 79 до 105 Закона о општем управном поступку од 9-XII-1930 године“.

§ 19 предлога закона брише се.

§ 21 предлога закона примљен је са следећим изменама: брише се други став који почиње речима „предузеће из члана 43“, а у првом ставу брише се реч „кривично“ а иза речи „дела“ до-

лазе речи „пореске утаје“.

§ 22. предлога закона мења се и гласи: „У случају преноса имања или непокретности или права са мужа на жену или обратно, муж и жена јамче узајамно једно за друго за разрезани и дужни порез. У случају продаје радње и предузећа купац јамчи за порез који терети ту радњу“.

§ 23 предлога закона брише се.

§ 24. предлога закона мења се и гласи: „§ 11 Закона о порезу на нежењена лица и пореском ослобођењу лица са деветоро и више деце, мења се и гласи: „Ови порески обвезници по Закону о непосредним порезима, који имају деветоро или више живе деце ослобађају се од плаћања непосредних пореза и приреза, (сем самоуправних) који се на те порезе разрезају. Ово важи и за друге ако макар један брачни пар испуњава предње услове. На ослобођење имају права само она лица, којих порез по свим пореским облицима не прелази 500 динара и чије најмлађе дете није старије од 14 година. Право на пореско ослобођење цениће се по овој одредби и код оних лица која су по ранијим законским одредбама ослобођена од плаћања пореза.“

§ 26 предлога закона примљен је са следећом изменом: реч „становања“ на крају § брише се, а реч „испоручиоца“ брише се и место ње ставља реч „поручиоца“.

§ 28 предлога закона брише се.

§ 29 предлога закона брише се.

Као нов параграф 9а примљен је следећи текст: члан 69 II став 1. мења се и гласи: „Порез на ренте, који се наплаћује посредно преко дужника по чл. 71 износи 6% за камате по улозима на штедњу у текућим рачунима.“

На крају последњег става чл. 69 Закона о непосредним порезима додаје се следећа реченица: „Самоуправним прирезима не подлежи ни порез по тач. 1 који плаћају предузећа из чл. 71 Закона о непосредним порезима“.

Као нов параграф 28 усвојен је следећи текст:

„1) Дужни државни непосредни порези до краја 1932 године, наплаћиваће се уз покућни порез у току од 11 година почевши са 1934 годином и то:

Ако је дуг двоструки или већи од износа једногодишњег задужења у 11 година.

Ако је дуг 9/5	у 10 година
Ако је дуг 8/5	у 9 година
Ако је дуг 7/5	у 8 година
Ако је дуг 6/5	у 7 година
Ако је дуг 5/5	у 6 година
Ако је дуг 4/5	у 5 година
Ако је дуг 3/5	у 4 године
Ако је дуг 2/5	у 3 године
Ако је дуг 1/5	у 2 године

а ако је мањи од 1/5 доспева за наплату у 1934 години.

2) Овако утврђени износ наплаћиваће се у роковима по законским одредбама; које вреде за текући порез.

3) Под једногодишњом пореском обавезом подразумева се она сума непосредних пореза, којом је порески обвезник задужен у пореској години 1933; али ако за ту годину задужење није у целости извршено сматраће се једногодишњим за-

дужењем задужење оне раније године, за коју је оно у целости извршено.

4) За одоцнеле наплате пореског дуга плаћаће се камате само од дана доспелости предвиђене овим параграфом.

5) Кад је по постојећим прописима и наредбама за постизавање извесног права и одобрења, потребно уверење о плаћеној порези, уверења ће се издати ако надлежна пореска власт утврди да је плаћен доспели део текућег и дугованог пореза. У случају иселења из земље тражиће се наплата целокупног дуговања и доспелог редовног пореза“.

Усвојена су следећа прелазна наређења:

Прелазна наређења

Све оне резерве, које у предузећу постоје, а до сада по билансу нису показиване, имају се пријавити у пореској пријави за 1934 годину. На тако показане или утврђене суме разрезаће се порез са 6%. На овако разрезани порез неће се ударити никакви прирези.

Пореска власт, којој је поверен разрез порезе, мора о тим сумама водити рачуна, уписати их у евиденцију резерви и приликом утрошка подврћи порезу по редовној пореској стопи.

Све досадање одредбе о пореској подложности зграда и висини трошкова за њихово одржање, управу и амортизацију (члан 32, 36 и 37) III Закона о непосредним порезима, важиће и за у будуће, без обзира на промену изазвану Законом о општинама од 15 априла 1933 год.

Финансијском одбору Народне скупштине част је умолити Народну скупштину да изволи усвојити овај извештај.

За извештај одређен је г. Ото Гавриловић.

П. претседник

За секретара,
Ото Гавриловић, с. р.

Финансијског одбора,
Др. Сл. Шећеров, с. р.

Ч л а н о в и :

Др. Бура Остојић с. р., Антон Крејчи с. р., Виктор Погачник с. р., Др. Филип Лазаревић с. р., Салих Бајић с. р., Добросав Јовичић с. р., Богољуб Кујунџић с. р., Влад. Милетић с. р., Др. Светислав Поповић с. р., Др. Вјекослав Милетић с. р., Илија Михајловић с. р., Душан Иванчевић с. р., Божа Ц. Јеличић с. р., Игњат Стефановић с. р., Милош Драговић с. р., (одваја мишљење).

НАРОДНА СКУПШТИНА
Краљевине Југославије
Финансијски одбор
Бр. 1183.

2. фебруара 1934 год.
Београд.

Господину

ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Господине Претседниче,

Част ми је доставити Вам у прилогу извештај Финансијског одбора Народне скупштине о предлогу закона о изменама и допунама Закона о таксама, и саопштити Вам, да је за извештај изабран г. Ото Гавриловић, народни посланик.

Изволите, Господине Претседниче, примити и

овом приликом уверење о моме одличном пошто-
вању.

Потпретседник
Финансијског одбора,
Др. Славко Шећеров, с. р.

НАРОДНА СКУПШТИНА
Краљевине Југославије
Финансијски одбор
Бр. 1183.

2 фебруара 1934 год.
Београд.

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Финансијски одбор Народне скупштине све-
страно је проучио предлог закона о изменама и
допунама Закона о таксама и учинио је у предло-
гу закона следеће измене:

У првој алинеји § 4 после речи „на“ умеће се
реч „писмене“.

§ 5 брише се.

§ 6 брише се.

У § 8 на крају прве алинеје после речи „или“
умећу се речи „ако износи од 20 до 100 динара“,
0,50 дин., а ако сума износи преко 100 динара
динар. У тач. 2 место „2“ ставити „1“ динар. Дру-
га напомена овога параграфа брише се.

У § 9, у другом реду, после речи „територију“
умеће се реч „Краљевине“.

Напомена овога параграфа брише се.

§ 14 мења се и гласи: „У т. бр. 101 таксене та-
риффе у првом ставу после речи „трамваја“ ставити
„аутобуса и теретних аутомобила“.

У истом тарифном броју у тач. 1 под а место
„15“ ставити „20“; у тач. 1 под б место „10“ ста-
вити „15“, а после речи „трамваја“ ставити „и
аутобуса“; у тач. 2 истог тарифног броја место
„10“ ставити „15“; у трећој тачци истог тарифног
броја место „15“ ставити „20“.

У првој напомени уз исти тарифни број до-
дати нови став, који гласи: „Овлашћује се Мини-
стар финансија, да може утврдити ову таксу за
трамвајске карте у паушалном годишњем износу
ако су трамваји сопственост општина“.

После § 16 долази § 16а који гласи:

„После Т. бр. 259 таксене тарифе додати нови
тарифни број 259а, који гласи: „Тарифни број 259а.
За одобрење подизања грађевина свију врста ако
је предрачунска сума до 50.000 динара . . . 0,5%
преко 50.000—200.000 динара 1%
преко 200.000 динара 1,5%“

Ову таксу наплаћиваће у готовом новцу вла-
сти, које одобравају подизање грађевина, и преда-
вати надлежној пореској управи“.

§ 18 место прве напомене која се брише до-
лази: „У стручним мушким и женским занатлиј-
ским школама, ако настава траје четири године,
плаћаће се у приправном разреду и у првој и дру-
гој години половина таксе из тач. 2 под а, а у тре-
ћој и четвртој години половина таксе из тач. 2 под
б, а ако настава траје две године плаћа се у при-
правном разреду и у првој години половина таксе
из тач. 2 под а, а у другој години половина таксе
из тач. 2 под б.“

После § 18 умеће се нов § 18а. „Прописи § 5
ступају на снагу 30 дана по обнародовању, а у § 6,
60 дана по обнародовању“.

Финансијском одбору част је предложити На-
родној скупштини да изволи овај законски пред-
лог примити у начелу и појединостима.

Одбор је одредио за известиоца г. Ота Гаври-
ловића.

Потпретседник
Финансијског одбора,
Др. Славко Шећеров, с. р.

За секретара,
Ото Гавриловић с. р.

Ч л а н о в и :

Антон Крејчи с. р., Добра Јовичић с. р., Богољуб
Кујуџић с. р., Виктор Пегачник с. р., Влад. Миле-
тић с. р., Др. Светислав Поповић с. р., Др. Вјеко-
слав Милетић с. р., Божа Јеличић с. р., Игњат Сте-
фановић с. р., Илија П. Михајловић с. р., Др. Фи-
лип Лазаревић с. р., Салих Баљић с. р., Милош П.
Драговић с. р. (одваја мишљење), Јован Мисирлић
с. р. (одваја мишљење), Др. Никола Никић с. р.
(одваја мишљење).

НАРОДНА СКУПШТИНА
Краљевине Југославије
Финансијски одбор
Бр. 1184

2 фебруара 1934 год.
Београд.

Господину

ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Господине Претседниче,

Част ми је доставити Вам у прилогу извештај
Финансијског одбора Народне скупштине о пред-
логу закона о изменама и допунама Закона о др-
жавној трошарини, и саопштити Вам, да је за из-
вестиоца изабран г. Ото Гавриловић, народни по-
сланик.

Изволите, Господине Претседниче, примити и
овом приликом уверење о моме одличном пошто-
вању.

2 фебруара 1934 године
Београд

Потпретседник
Финансијског одбора,
Др. Славко Шећеров, с. р.

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Финансијски одбор Народне скупштине све-
страно је проучио предлог закона о изменама и до-
пунама Закона о државној трошарини и учинио је
у предлогу закона следеће измене:

§ 1 примљен је без измене.

§ 2 примљен је без измене.

§ 3, код напомене овога параграфа после прве
реченице додаје се: „но водне задруге неће плаћа-
ти државну трошарину на плинско уље, које буду
употребљавале за погон својих пумпа и стројева“.

Код друге напомене овог параграфа додаје се:
„водне задруге неће плаћати државну трошарину“.

на уља и масти за подмазивање, које буду употребљавале за подмазивање својих постројења“.

Све тачке предложене после тач. 14 истога члана бришу се.

Брише се напомена уз тачку 15, 16, 17 и 18.

§ 4, у овом параграфу бришу се бројеви: „15, 16, 17, 18, 19 и 20“, а у последњој реченици после речи „предмета“ брише се „до 5 м³ дрвета односно до 500 комада цигала итд.“

§ 5 примљен је без измене.

Финансијском одбору Народне скупштине част је замолити Народну скупштину да изволи примити у начелу и у појединостима овај законски предлог.

За известиоца одређен је г. Ото Гавриловић.

За секретара,
Ото Гавриловић с. р.

Потпретседник
Финансијског одбора,
Др. Славко Шећеров, с. р.

Ч л а н о в и :

Салих Баљић с. р., Богољуб Кујунџић с. р., Милош Драговић с. р. (одваја мишљење), Др. Филип Лазаревић с. р., Влад. Милетић с. р., Добра Јовичић с. р., Игњат Стефановић с. р., Др. Буро Остојић с. р., Илија П. Михајловић с. р., Божа Ц. Јеличић с. р., Др. Светислав Поповић с. р., Душан Иванчевић с. р., Др. Вјекослав Милетић с. р., Антон Крејчи с. р., Виктор Погачник с. р., Ото Гавриловић с. р.

НАРОДНА СКУПШТИНА
Краљевине Југославије
Финансијски одбор
Бр. 1185

2 фебруара 1934 год.
Београд.

Господину
ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Господине Претседниче,

Финансијски одбор Народне скупштине проучио је предлог закона о изменама и допунама чл. 29, 34, 40, 43, 56 и 166 Царинског закона од 23 јануара 1899 године, а измењен и допуњен 23 фебруара 1904 године, па ми је част у прилогу доставити Вам извештај с молбом на даљи законски поступак.

Изволите, Господине Претседниче, примити и овом приликом уверење о моме одличном поштовању.

Потпретседник
Финансијског одбора,
Др. Славко Шећеров, с. р.

НАРОДНА СКУПШТИНА
Краљевине Југославије
Финансијски одбор
Бр. 1185

2 фебруара 1934 год.
Београд.

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ
Финансијски одбор Народне скупштине све-

страно је проучио предлог закона о изменама и допунама чл. 29, 34, 40, 43, 56 и 166 Царинског закона од 23 јануара 1899 године, а измењен и допуњен 23 фебруара 1904 године и није учинио никакве напомене у овом предлогу.

Финансијском одбору част је предложити Народној скупштини да изволи овај законски предлог примити у начелу и појединостима.

За известиоца одређен је г. Ото Гавриловић.

За секретара,
Ото Гавриловић с. р.

Потпретседник
Финансијског одбора,
Др. Славко Шећеров, с. р.

Ч л а н о в и :

Антон Крејчи с. р., Салих Баљић с. р., Виктор Погачник с. р., инж. Јован Мисирлић с. р., Др. Буро Остојић с. р., Др. Вјекослав Милетић с. р., Добра Јовичић с. р., Др. Филип Лазаревић с. р., Богољуб Кујунџић с. р., Душан Иванчевић с. р., Влад. Милетић с. р., Божа Ц. Јеличић с. р., Др. Светислав Поповић с. р., Игњат Стефановић с. р., Милош Драговић с. р. (одваја мишљење), Др. Никола Никић с. р. (одваја мишљење).

НАРОДНА СКУПШТИНА
Краљевине Југославије
Финансијски одбор
Бр. 1186

2 фебруара 1934 год.
Београд.

Господину
ПРЕТСЕДНИКУ НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Господине Претседниче,

Финансијски одбор Народне скупштине проучио је предлог закона о изменама и допунама у Закону о исплати ратне штете, у Уредби о 7% инвестиционом зајму од 500 милиона динара, у Правилнику о финансијској ликвидацији аграрних односа у Босни и Херцеговини и у Закону о финансијској ликвидацији оштета за беглучке земље у Босни и Херцеговини, па ми је част у прилогу доставити Вам извештај са молбом на даљи законски поступак.

Изволите, Господине Претседниче, примити и овом приликом уверење о мом особитом поштовању.

Потпретседник
Финансијског одбора,
Др. Славко Шећеров, с. р.

НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ

Финансијском одбору част је извести Народну скупштину да је свестрано проучио предлог закона о изменама и допунама у Закону о исплати ратне штете, у Уредби о 7% инвестиционом зајму од 500 милиона динара, у Правилнику о финансијској ликвидацији аграрних односа у Босни и Херцеговини, у Закону о финансијској ликвидацији оштета за беглучке земље у Босни и Херцеговини и

учинио је следеће измене и допуне у овом законском предлогу:

Члан 1, у трећој алинеји овога параграфа после речи „амортизацију“ брише се реч „дуга“ а после речи „дотичној години“ умећу се речи „сходно утврђеном амортизационом плану дуга“.

Код члана 3 брише се последња алинеја, која гласи: „обвезница која је извукла згодитак сматра се самим тим као амортизована“.

Код члана 4 у другој алинеји после речи „амортизацију“ брише се реч „дуга“, а после речи „у дотичној години“ додаје се „сходно утврђеном амортизационом плану дуга“.

Код члана 5 у другој алинеји после речи „амортизацију“ брише се реч „дуга“ после речи „у дотичној години“ додаје се „сходно утврђеном амортизационом плану дуга“.

Код члана 6 у трећој алинеји после речи „амортизацију“ брише се реч „дуга“, а после речи „у дотичној години“ додаје се „сходно утврђеном амортизационом плану дуга“.

Члан 9 постаје члан 10 а члан 9 у новој редакцији гласи:

„Предвиђено извлачење на згодитке по обвезницама 2½% државне лутријске ренте за ратну штету на дан 16 фебруара 1934 год. замењује се новим извлачењима на згодитке, која ће бити извршена

на дан 15 фебруара, 1 марта и 15 марта 1934 год. На свакоме од ових извлачења биће извучено по 279 згодитака у укупном износу од 2 милиона динара, и то: један згодитак од 200 хиљада динара, три од по 100.000 динара, пет од по 50.000 динара, двадесет од по 20.000 динара, педесет од по 5.000 динара и две стотине од по 3.000 динара.

Извучени згодитци исплаћиваће се по истеку месец дана од дана односног извлачења.

Члан 10 постаје 11.

Финансијском одбору част је замолити Народну скупштину да изволи примити у начелу и у јединостима овај законски предлог.

За известиоца одређен је г. Ото Гавриловић.

За секретара,

Ото Гавриловић с. р.

Потпретседник

Финансијског одбора,

Др. Славко Шећеров, с. р.

Ч л а н о в и :

Добра Јовичић с. р., Антон Крејчи с. р., Душан Иванчевић с. р., Влада Милетић с. р., Богољуб Кујунџић с. р., Илија П. Михајловић с. р., Божа Јеличић с. р., Др. Филип П. Лазаревић с. р., Виктор Погачник с. р., Салих Баљић с. р., Др. Никола Никић с. р. (одваја мишљење), инж. Јован Мисирлић с. р.